

אתגתא

בשבוע 1027 | י"ב בטבת תשפ"ג, 05.01.23

צילום: עופר עמרם

שוויון במקום ניצחון

מה גרם לצה"ל להפוך מצבא שאמור לנצח את האויב לארגון שמשרת ארגוני שמאל ופמיניזם רדיקלי? בספרה החדש חושפת אשת התקשורת נוה דרומי את תהליכי העומק שכרסמו את רוח צה"ל מבפנים // **עפרה לקס**

המשוררת בכל סרלואי, זוכת פרס עמיחי לשירה, מספרת איך נולד שירה הראשון כשהייתה בת חמש // עניין אישי, יוסף ארנפלד

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

עייין ערך: שנה

דוד גרוסמן נזקק למונחים קבליים כדי לבטא את הסלידה שלו מבחירת העם

וכמובן, יש בסיפור הזה את צביעות התקשורת שבוחרת על מה להודיע ולזעזע ועל מה לשתוק ולהשתיק. מפגש של נער בן 16 עם שוטרים לא אמור להיגמר במוות של הנער, נקודה. זה ממש לא משנה מה הוא עשה ומה הוא לא עשה. וכאמור, יש אנשים במערכות הבכירות ביותר במדינת ישראל שמנסים להשתיק את הפרשה. הצחנה שעולה מהסיפור הנורא הזה חזקה יותר מריח של אלף בואשים בכניסה לירושלים. "בפרשת אהוביה סנדק נעשה העוול הכי גדול שראיתי", אמר בשעתו סגן ראש מח"ש משה סעדה (שהשתתף השבוע בעלייה לקבר של אהוביה).

6 אחרי האזכרה פרסם אברהם סנדק, אביו של אהוביה, את הטקסט הבא. הוא לא סופר נחשב כמו דוד גרוסמן, אבל נדמה לי שהוא שווה קריאה:

"תודה לכל מי שהיה שותף איתנו באירועי האזכרה לאהוביה מחמד ליבנו. מתוך חיבור אל אהוביה בוקעת בנו התובנה והתפילה. היום כולם סומכים על הממשלה החדשה שהיא תעשה את השינוי. אך השינוי לעולם לא יוכל לבוא אם אנחנו נבקש לשבת בשלווה ונסמוך רק על המנהיגים. השינוי יבוא רק אם כולנו נהיה פעילים וניצור אותו מלמטה. ואם נתפלל וניתן את הכוח מלמטה למנהיגים להצליח לצאת מגלות הדעת ומכפיפות הקומה. עכשיו כביכול ההנהגה בידיים נכונות, אך ללא תפילותינו, המחסומים הפנימיים לעולים להגביל ולהנמיך גם את ההנהגה הזאת. אז כצעד ראשון, הריני להמליץ לכולנו לפחות להתפלל כל יום על העניין הזה. כל אחד מוזמן לנסח תפילה משלו. לפניכם תפילה שניסחתי לאור רוחו של אהוביה".

וכאן מצרף סנדק את התפילה שהוא חיבר. או כפי שהוא קורא לה: "תפילה לתחיית הקודש". היא דיברה אליי במיוחד אחרי האכזבה מההתלהבות השבוע בגוש הימין (שבמשך כל תקופת הממשלה הקודמת קראנו לו "הגוש האמוני") מיושב ראש הכנסת החדש. לא הסכמה שבשתיקה. התלהבות. גאווה. מחיאות כפיים סוערות במקומות מאוד מסוימים בנאום. כאילו כל המאבק שלנו בשנה וחצי האחרונות היה רק לנצח את הסמולנים. או רק לבטל את המיסים על החד-פעמי. אין תורה. אין הלכה. אין אסור. אין מותר. אין מר ואין מתוק.

7 וזה לשון התפילה: "אלוקים חיים, תודה שהתחלת את גאולתנו בקיבוץ גליותינו לארץ קודשנו. תודה על בנייה של תשתית תחיית חול: ביטחון, צבא, מדינה וכלכלה. אנא, תהלך נא בקרבנו, האר בנו להיות חטיבתך בעולם. סייע נא לנו להאיר את תחיית הקודש בתוך תחיית החול. עוזרנו להפיח נשמה בתוך גוף האומה שהולך ונבנה בארץ חיינו.

עוזרנו להיות זכים ונאמנים אליך - ולהחיות את מבועי הקודש: להידבק בפנימיות התורה הגואלת, תורת ארץ ישראל, לנחול את ארצנו מתוך דבקות קודש (ולא רק נחלה טכנית), לחדש את שאיפותינו החיות למקדש ולנבואה, למלכות דוד ולארץ ישראל השלמה, לעם ישראל בתשובה גדולה מקיים בשדרותיו הציבוריות הלכה, מצווה ותורה. לשוב לאחדות אומתנו מתוך עמוד שדרה משותף של זהות קודש.

עוזרנו להציב את קומת הקודש בעצמאות ובדומינגטיות, ללא כפיפות תחת קומת החול. מתוך אמון פנימי שתחיית הקודש היא-היא עיקר האומה. מתוך בהירות שקומת החול ההולכת ונמקה, מסתבכת בסככי כבדותה, כבר זועקת 'הבו אור, הבו חיים, הבו נשמה לעם עלייה'. להציב את אלומת הקודש ולדעת שאלומות החול תסובינה ותשתחווינה. לא לפחד ולהתמלא במסירות נפש עבור תקומת הקודש גם אם זיקי מלחמת עולמים יינתנו מתקומתה.

תן בנו את טהרת הלב לעבור את מהפכות התשובה הפנימיות, למען נביא להווייה כולה את תעודתה ונאיר לאומות כולן. 'ממלכת כהנים וגוי קדוש', 'עם קדוש אתה לה' אלוקיך', 'נכון יהיה הר ה' בראש ההרים, ונהרו אליו כל גוים'.

אנא, היה לנו כטל. לא יהיה לנו השמש לאור אלא אתה תאיר בנו לאור יומם. ונשוב לקרוא אותך אישנו ולא בעלנו. והיה ה' למלך על כל הארץ. ומלאה הארץ דעה את ה'".

אמן ואמן. ●

הוי, כמה הפסוק הזה חביב על המחנה הנאור. הם חוזרים עליו שוב ושוב ומרגישים כאילו הם עצמם ישעיהו הנביא. נדמה לי שבהפגנות בלפור אפילו ראיתי את הפסוק הזה מתנוסס על כמה שלטים, בין שלל המיצגים הדוחים

אומרים מרה היא".

כלומר, אם לסכם, הנביא זועק כאן נגד אנשים שעוברים את עבודת ה' לטובת עבודה זרה. ומה שחמור בעיניו הוא העובדה שעל התורה והמצוות - "עבודת הקב"ה המתוקה", כלשונו היפה של רש"י - הם אומרים שהיא מרה, בעוד שאת העוונות שעתידיים להביא עליהם פורענות הם רואים כדבר מתוק.

והאברבנאל מוסיף: "והעניין כולו שעזיבת הקדוש ברוך הוא ותורתו ומקדשו שהוא באמת מרה כלענה, כמו שאמר הנביא ירמיהו 'ודעי וראי כי רע ומר ועוזב את ה' אלוקיך' - אותו המרירות היה מתוק אליהם, ומתק העבודה האלוהית היא אצלם למר".

בקיצור, להפוך את ישעיהו לנביא הבית של 'הארץ' זה קצת מרחיק לכת. יש גבול לפלסטלינה שאפשר לעשות עם פסוקים.

4 ובחזרה לגרוסמן: "שנות התווה שלו", הוא כותב על נתניהו, "חרתו כבר משהו מבהיל וממשי במציאות, בנפשם של בני האדם שחיים בה, בחיים עצמם. הם כאן. התווה כאן, עם כל כוח היניקה שלו".

טוב, פה הוא כבר עובר מהנביא לקבלה. הוא ממש נדרש למושגים מייסטיים כדי להסביר כמה כל הרע שבמציאות - מהאלימות האכזרית ברחובות ובבתי החולים, דרך המיאוס ההדדי (מה זה בעצם?) ועד הכיבוש המשחית - הכול הכול "יונק" מ"התווה" של שלטון נתניהו. וכל שולטני רוגזין ומארי דינא כולו ערקן ואתעברו מינא, ולית שולטנא אחרא ככולהו עלמין.

5 ולמחרת קיבלתי מניפסט אחר לגמרי שקשור לממשלה החדשה, מכיוון אחר לגמרי. ביום חמישי נערכה במתנ"ס גוש עציון האזכרה השנתית לאהוביה סנדק. אני לא סתם כותב כאן הרבה (לטעמי לא מספיק) על הסיפור הנורא הזה. נדמה לי שהוא מסמל את כל מה שמקולקל במערכת אכיפת החוק שלנו: מבלשי ימ"ר ש"י שנגחו ברכב נערי גבעות במקום לרדוף באותה מוטיבציה אחרי האויב הרצחני ביהודה ושומרון, דרך חוקרי המשטרה שחיפו על החברים שלהם וחקרו אותם רק שלושה ימים אחרי האירוע, ועד מפעילי מכת"זית הבואש נגד המפגינים בגשר המיתרים שדורשים צדק לאהוביה.

והוא מסמל גם את כל מה שמעוות במערכת המשפט שלנו: מהפרקליטות דרך המחלקה לחקירת שוטרים ועד לשופטי בג"ץ שדחו פה אחד את העתירה הכל כך מתבקשת שהגישו הוריו של אהוביה, להוציא את חקירת האירוע מידי המשטרה.

1 ביום רביעי שעבר, יום קודם השבעת הממשלה החדשה בכנסת, הכותרת הראשית של עיתון 'הארץ' הכילה מילה אחת בלבד: "כאוס".

מתחתיה, לצד תמונה של נתניהו על רקע שחור, הופיע מאמר של דוד גרוסמן. ברגע הראשון חשבתי לעצמי: אם עוד לפני שהממשלה בכלל קמה, 'הארץ' כבר משתמש בנשק הכי כבד - מאמר של מרן דוד גרוסמן - מה יקרה אחרי שהיא תקום ובעזרת ה' תתחיל ליישם את המדיניות שלמענה נבחרה? מי יכתוב אז בעמוד הראשון? עמוס עוז? א. ב. יהושע? הרי גם השמאל איבד בתקופה האחרונה רבים מהגדולים שלו.

2 "מה שהתרחש בישראל מאז הבחירות היה לכאורה מהלך דמוקרטי חוקי", פתח גרוסמן. "אבל בחסותו - כפי שקרה לא פעם בהיסטוריה - הוחדרו זרעים של כאוס, של תווה ובוהו, לתוך המערכות החיוניות ביותר של מדינת ישראל".

מעניין לאילו תקופות ולאילו משטרים רומז גרוסמן במילים "כפי שקרה לא פעם בהיסטוריה". האם זה מה שאני חושב? והוא ממשיך: "והרי לא מדובר פה רק על חקיקה של חוקים חדשים, קיצוניים ומקוממים ככל שיהיו, אלא על שינוי עמוק וגורלי, שינוי של זהות, שינוי צביונה של המדינה. ולא על השינוי הזה התקיימו הבחירות, לא עליו הלכו הישראלים להצביע". וואלה? אז על מה הלכו הישראלים להצביע? על מצב החסה בשטחים?

ומה שהכי נורא בכל מה שקורה עכשיו, אליבא דגרוסמן, זה שהגענו למצב בלתי הפיך. זהו. הלכה המדינה: "כעת, כשסופת האבק שוכתה, כשממדי הקטסטרופה נחשפים, נתניהו אולי מספר לעצמו שאחרי שזריעת הכאוס שלו תשיג את מטרותיה - ריסוק מערכת המשפט, המשטרה, החינוך וכל מה ש"סמול" נודף ממנו - הוא יוכל לחזור אחורה בזמן, למחוק או לעדן מעט את השקפת העולם הנכלולית, הטירלוולית שהוא בעצמו יצר, ולשוב להתנהג באופן רציונלי, תקין, חוקי. להיות מבוגר אחראי במדינה מתוקנת. אבל אז הוא עלול לגלות שמן המקום שאליו הוא הביא אותנו אין דרך חזרה. את הכאוס שהוא יצר אי אפשר יהיה לבטל וגם לא לאלף. השנאה הפנימית כאן. המיאוס ההדדי, האלימות האכזרית ברחובות שלנו, בכבישים, בבתי הספר, בבתי החולים. גם הכיבוש לא יסתיים כנראה בעתיד הנראה לעין, הוא כבר חזק מכל הכוחות הפועלים בזירה הפוליטית. מה שהתחיל ונוסח ביעילות רבה שם מחלחל כעת לכאן. האנרכיה כבר חושפת את המלעות שלה אל מול הדמוקרטיה השבירה ביותר במזרח התיכון".

וואי וואי, איזה מילים. "אנרכיה", "מלעות", "קטסטרופה", "נכלולית", "טירלוולית". תראו, רגילים ללעוג כאן לסטראטיפ של הליכודנים או הש"סניק העיילג והלא משכיל, שהולך כמו עדר אחרי הרבנים שלו או אחרי הביבי שלו ומדבר בהתלהמות, אבל תראו מה הולך בראש של גדול סופרי השמאל דוד גרוסמן. ואגב, הוא באמת גדול. טוב, הוא לא צריך את ההסכמות שלי. אבל איכשהו במעבר בין הספרות למציאות, הסופר הרגיש הופך לאיש מלא שנאה, הדרה, הסתה ובעיקר הפחדה מכל מי שהוא לא הוא.

3 "במשך כל תקופת המשא ומתן להקמת הממשלה החדשה", ממשיך גרוסמן, "מנסר בי פסוק מספר ישעיהו, 'הוי האומרים לרע טוב ולטוב רע, שמים חושך לאור ואור לחושך, שמים מר למתוק ומתוק למר'".

הוי, כמה הפסוק הזה חביב על המחנה הנאור. הם חוזרים עליו שוב ושוב ומרגישים כאילו הם עצמם ישעיהו הנביא. נדמה לי שבהפגנות בלפור אפילו ראיתי את הפסוק הזה מתנוסס על כמה שלטים, בין שלל המיצגים הדוחים.

אז קודם כול, יש עוד אי אלו פסוקים יפים בתנ"ך שאני ממליץ לכם לקרוא ולצטט. ורצוי גם לשמור, לעשות ולקיים. אבל בסדר, אתם מתחברים דווקא לפסוק הזה? אני זורם איתכם. בואו רק נענין טיפה ברש"י כדי שנבין על מה הוא מדבר. סבבה? "האומרים לרע טוב" - מקלסין לענו"ם. ורע בעיניהם לעבוד הקב"ה, שהוא טוב. "שמים חושך לאור" - דבר שהוא עתיד להביא עליהם חושך אומרים שיאיר להם. "שמים מר למתוק" - עוון שהוא עתיד להביא עליהם פורענות מר, אומרים שימתיק להם. "מתוק למר" - עבודת הקב"ה המתוקה

סגור פרנח סגור

ישיבת אורות שאול תל אביב ומדרשת הגולן שמחים להזמין
לסוף שבוע של שבת שירה, פרשת בשלח
על קדושה ופתיחות, מסורת וחדשנות, בדור של גאולה

י"א - י"ג בשבט | 2-4.2.23 | חמישי עד מוצ"ש
בבית הארחה מדרשת הגולן

התוועדות חסידית

עם אמן הקלרינט
חיליק פרנק

בהשתתפות:

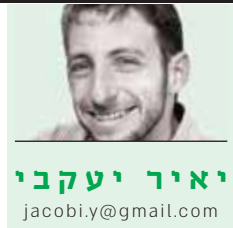
הרב אליעזר מלמד
הרבנית ענבל מלמד
הרב תמיר גרנות
הרב איתמר אלדר
הרבנית אסתי רוזנברג

האירוח על בסיס פנסיון מלא

להרשמה הכנסו לאתר מדרשת הגולן: www.mhg.rgl.org.il

בטלפון: 072-2567166 | בהודעת וואטסאפ: 050-5910891 | במייל: res@mhg.org.il

למלא את החלל

בקלסרים. אחרי שהתיישבתי בסלון אשתי נכנסה והתיישבה על הספה שמולי.
"אייר זו אשתך, אריאלה. מחשמונאים במקור. אתה זוכר אותה?"
שאל אותי אולדרין.
"כן בטח", עניתי, "היא צלמת".
"קלינאית תקשורת", תיקנה אשתי, "הצלמת זו אשתו של נדב".
הברנשים לבושי החליפות הנהנו ורשמו דברים בקלסרים שלהם.
אולדרין לחש משהו לאשתי, היא הנהנה ופנתה אליי.
"אייר, תשטוף כלים בבקשה".
"שעור הבמאי יעשה כלים, למה מה קרה?!" יריתי, "מי ישמע מה יש לו לעשות בין הצגות".
הברנשים המשיכו לכתוב.
אולדרין לקח אותי בעדינות לכיור וביקש ממני בכל זאת לנסות לשטוף כמה כלים.
אחרי שתי צלחות הידיים שלי נשטפו מאליהן.
"זה ייקח קצת זמן, השרירים שלו כבר לא רגילים לפעולה הזאת", הוא אמר לאשתי בדאגה.
"האמת שבזה ספציפית גם לפני חנוכה הוא לא בדיוק נתן בראש", היא הודתה וחזרנו לשבת.
בשלב הזה אולדרין התלחשש עם אחד הברנשים ואז הוציא אלינו לסלון את אחד הילדים. זה עם המשקפיים. הילד הסתכל סביבו וניכר היה שהוא לא זוכר איך אבא שלו נראה. אני מצידי ידעתי שלטעות בשם של הילד זו נורה אדומה, אז עשיתי כמיטב יכולתי לשלוף את השם הנכון.
"מה שלומך, באז אולדרין!" חיבקתי את הילד.
"אני לא יודעת מי זה באז אולדרין, אבל זה לא השם של הבן שלי", בכתה אשתי.
"אני באז אולדרין!" התעצבן אולדרין.
"הוא *כול* לנגוע בה", קרצתי לאשתי.
"במי?" היא שאלה בדאגה.
"בירח!" ענה אולדרין.
"כמו גיל ארמסטרונג המפורסם!" התלהב הילד הממושקף.
זה כבר היה טו מאץ' לאולדרין המסכן. הוא חבט בשולחן הקפה בעצבים וצרח: "גם אני מפורסם למען השם, ועוד מילה אחת אני מאבד את זה!". פרץ הקריזה הזה התיר את הספקות של הילד המבולבל, והוא ניגש מיד לחבק את אולדרין וקרא: "אבא חור הביתה, אבא חור הביתה!"
ברגע הזה בדיוק החליטה אשתי שלרענן את זיכרוננו של בעלה בגרסתו הקודמת זה לא דווקא הרעיון הכי מוצלח בעולם, ושאוּלי איפוס והתחלה מחדש הם משהו ששווה לנסות.
ליוונו את אולדרין ושתי החליפות מחוץ לבית ונפרדנו מהם לשלום.
נכנסנו הביתה והתחלנו את שגרת חיינו מחדש.
"תגידי", שאלתי את אשתי מאוחר יותר באותו ערב, "יש מצב שניסע לשבת להורים שלי? גם אותם אני כבר בקושי זוכר".
"ברור", היא ענתה באדיבות.
"רק תזכירי לי איפה הם גרים?"
"איזה מצחיקול אתה", היא חייכה חיוך רחב רחב, "הם גרים בחשמונאים". ●

אני מבין שבשביל רוב הקוראים חג החנוכה הוא כבר זיכרון רחוק, אבל בשבילי, להיות שלושה שבועות מחוץ לבית היה אירוע שההתאוששות ממנו הייתה מאתגרת במיוחד.
הכול התחיל אחרי ההופעה האחרונה בבאר שבע. חגגנו את סיום הסבב במסעדה מפנקת ויצאנו אל הרכבים כדי לנסוע הביתה. אלא שמחוץ לרכב שלי חיכה לי איש מבוגר ומרשים, לבוש במדי הצבא האמריקני.
"אתה יאיר יעקבי?"
"בהחלט".
"נעים מאוד", הוא לחץ את ידי בעוצמה לא צפויה, "אני קולונל באז אולדרין, טייס קרב בחיל האוויר האמריקני".
"חורף בריא, אני יאיר יעקבי, רב טוראי בחיל החינוך הישראלי", הצדעתי במהירות, "איך אני יכול לעזור?"
"אם תוכל להתלוות אליי, נסביר לך הכול בדרך", הוא החווה לכיוון משאית לבנה מעוטרת בסמל סוכנות החלל האמריקנית.
"אני פה עם היונדאי..." עניתי, "מה הקשר שלך לנאס"א?"
"אני אסטרונוט בעברי", הוא הסביר בגאווה, "באז אולדרין..."
הוא חיכה כמה שניות כנראה בהנחה שזה יעשה עליי רושם.
"אני מכיר רק גיל ארמסטרונג", אמרתי וזה רק עצבן אותו יותר.
"גם אני מפורסם!" הוא התרגז, "אני האדם השני שדרך על הירח!"
"הו, אז אתה *כול* לנגוע בה!" עניתי ברפלקס יהודי בריא.
"כן כן, בדיחה מצוינת מר יעקבי", הוא גלגל עיניים, "בוא נתקדם, יש לנו הרבה עבודה".
מאוחר יותר, במשאית של נאס"א, הסביר לי אולדרין את העניין. "תראה מר יעקבי, אתה מסיים עכשיו סבב חנוכה שבו נעדרת לחלוטין מהבית ושהית במחיצת אותם גברים פרקי זמן ארוכים. חזרה לא מבוקרת אל שגרת חייך עלולה לגרום לקריסת מערכות רגשית ופיזיולוגית. בדומה לחזרה משהות בחלל".
"ואת כל זה אי אפשר היה להסביר ביונדאי?"
"תתמקד, יעקבי!" הוא התעצבן, "כשאנחנו חוזרנו מהחלל השרירים שלנו היו חצי מנוונים, העיניים שלנו לא הצליחו להתרגל לאור ואיבדנו מסת עצם".
"אתה לא צריך לדאוג לשרירים שלי, אני רקדתי כל חנוכה", אמרתי בגאווה.
"ראיתי את הריקודים שלך יעקבי, וזה רק מדאיג אותי יותר", הוא ענה מהר מדי, "בכל אופן, המימד הפיזיולוגי פחות מלחץ אותנו. אנחנו רוצים לוודא שהחזרה שלך לחיי המשפחה היא הדרגתית כדי שלא תחוּה קריסת מערכות".
"תודה רבה, אבל זה כולה לפגוש את אשתי ושלושת הילדים", הרגעתי אותו.
"יש לך ארבעה".
"אוקיי, אולי טוב שאתה פה".
אחרי כמה דקות אולדרין הניח שק גדול וחום על הראש שלי, כנראה כדי שלא אוּהה את מיקום היעד שאליו נוסעים. להפתעתי, אחרי שחנינו ואולדרין הסיר את שקי מעליי גיליתי שאני בבית.
"אז בשביל מה השק?" שאלתי.
"הפרצוף שלך לא בא לי בטוב", הוא ענה ונכנסנו הביתה.
בפנים חיכו שני ברנשים לבושים בחליפות מעבדה ואחוזים

בשלב הזה אולדרין התלחשש עם אחד הברנשים ואז הוציא אלינו לסלון את אחד הילדים. זה עם המשקפיים. הילד הסתכל סביבו וניכר היה שהוא לא זוכר איך אבא שלו נראה. אני מצידי ידעתי שלטעות בשם של הילד זו נורה אדומה, אז עשיתי כמיטב יכולתי לשלוף את השם הנכון. "מה שלומך, באז אולדרין!" חיבקתי את הילד

אני: יש לך שיצורי בית?
בן 6: לא
אני: איך זה יכול להיות?
בן 6: אבא, בנאדם יכול
ליפול להר געש -
הכול יכול להיות

אני: יאללה ספונג'ה
אני: אכל עכשיו ראלון
הערב!
אני: אכל לא שטפו
בשישי
אני: לא מתקנים טעות
עם עוד טעות

??
מדענים: הכוס קולה אחת
יש שבע כפיות סוכר,
חומצה כרחתית, כף
טרפנטין, ניטרואליזרין ועלה
פטרולייה
אני: פטרולייה???

פגם שתי שן בכוס קולה,
וכשחזרתי אחרי שלוש שעות
גם השן ואם הקולה כבר
לא היו כי אשתי לא ידעה על
הניסוי והייתה צמאה

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

להכות בברזל בעודו חם

איך הממשלה הזאת תוריד את יוקר המחיה ותחזיר את המשילות, אם אפילו על מזג האוויר היא לא מצליחה להשפיע?

צילום: שאטרסטוק
לא באנו לרצות את העיתונאים השמאלנים, אבל מה הם כותבים עלינו? אילוסטרציה

השר החדש התיישב וביקש מהעוזר האישי שייכנס אליו. "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה", הוא בירך, ומיד נבהל ושאל אם עוד משהו מקשיב להם.

"רק אתה ואני פה", הרגיע העוזר.
"ברוך השם", אמר השר, "גם ככה יורדים עלינו שאנחנו ממשלה של הדתה, רחמנא ליצלן. בעצם תשכח שאמרת ברוך השם. וגם רחמנא ליצלן".
"שכחתי", אמר העוזר.
"ברוך השם".

השר התרווח על הכיסא וסקר את הלשכה המהודרת. "צריך לפעול מהר", הוא אמר.

"בהחלט", הסכים העוזר, "הבוחרים מצפים לשינוי".
"גם הבוחרים חשובים קצת", הסכים השר, "אבל התכוונתי שצריך להכות בברזל בעודו חם. לקבוע עובדות בשטח. להטביע חותם. לפני שמסלקים אותנו".

"בטקס החילופים אמרת שאתה בטוח שהממשלה תחזיק מעמד לפחות ארבע שנים".

"נו, וגם הודיתי לשר הקודם על עבודתו המסורה למרות שהוא לא עשה שום דבר כל הקדנציה. או מה? גם אם הממשלה תשרוד, אי אפשר לדעת מתי ביבי יכניס את גנץ לקואליציה וייתן למפלגה שלו את ה... איזה שר אני?"

"השר לתיאום בין-משרדי והתייעלות המערכת".

"כן, תיק חשוב ביותר", נזכר השר, שעד הרגע האחרון לפני השבעת הממשלה לא ידע איזה תיק הוא יקבל, אם בכלל. בהתחלה הוא היה מועמד לקבל את התיק לשוויון חרפתי, אחר כך את התיק לשוויון נפש, אחר כך דיברו איתו על תיק החדשנות, אחר כך על תיק ההתיישנות (זה תיק שכבר יצא מהאופנה אבל עדיין אפשר להשתמש בו), אחר כך אמרו לו שיהיה שגריר ישראל בשקרכלשהולנד, אחר כך גילו שאין מדינה כזאת, אחר כך נזכרו שיש ישראל היא בעצם כן מדינה, בינתיים, אז נתנו לו את התיק לתיאום מערכתי והתייעלות משרדית, או משהו כזה. נכון, לא תיק הרווחה, אבל זה עדיין מעניק לו ליד שולחן הממשלה כיסא שאפשר להתרווח בו. זאת אומרת אין זמן להתרווח, באנו לעבוד.

"נתחיל מיד בעניינים הבעורים", קבע השר, "מה אומרים עליי בטוויטר?"

"אותך באופן אישי אף אחד לא מכיר", גמגם העוזר, "אבל על הממשלה כותבים דברים מאוד קשים".

"לא אכפת לי!" דפק השר על השולחן, "אני פה כדי לקיים את מה שהבטחנו לבוחרים, לא כדי לרצות עיתונאים שמאלנים!"

"נכון מאוד", התלהב העוזר, "כל הכבוד!"
"אז מה הם כותבים?"

"מי?"
"העיתונאים".

"שזו ממשלה קיצונית שרוצה להרוס את בית המשפט ואת צה"ל, ממשלה שתביא לחורבן המדינה ושלא מקיימת הבטחות".

"לא הבנתי", בהה השר, "מה מפריע להם, שהבטחנו מדיניות ימנית או שאנחנו לא מקיימים הבטחות?"

"גם וגם".

"אפשר לחשוב שהם כן מקיימים הבטחות", התעצבן השר, "מאז הבחירות השמאלנים מאיימים לרדת בהמוניהם מהארץ, הממשלה קיימת כבר שבוע וכולם עדיין פה. וגם הבטיחו לי כתבה אוהדת במוסף לשבת, מה קורה עם זה?"

"אני תכף בודק".

"תגיד להם שישאלו את כל השאלות הקשות, שלא יעשו לי הנחות. אבל שתהיה כתבה אוהדת".

"אני אגיד להם. אם הם יפסיקו לסנן אותי".

"מצוין", אמר השר, "אני הולך לתפוס תנומה, תעיר אותי כשיענו לך".

"רגע, אדוני השר", אמר העוזר, "מה לגבי העבודה?"

"אני לא דואג, הם באופוזיציה".

"מי?"

"מפלגת העבודה".

"התכוונתי לעבודה שלנו. יש המון דברים שצריך לעשות".

"למשל?"

"למשל להוריד את יוקר המחיה".

"טוב, תכינו תוכנית".

"אז זהו, הרכבנו ועדה מיוחדת להורדת יוקר המחיה..."

"נו, מצוין".

"אבל הוא לא יורד".

"מי?"

"היוקר".

"אז שימצאו לו מדינה שמוכנה לקלוט אותו ושירד מהארץ עם כל

השמאלנים. מה עוד?"

"צריך להחזיר למדינה את המשילות".

"בסדר, תפרסם מודעה שאבדה משילות ומי שמוצא אותה שייגש

לתחנת המשטרה הקרובה".

"אבל המשטרה לא מתפקדת".

"אני שר המשטרה?"

"לא".

"אז מה אתה רוצה ממני?"

"לא אני, הבוחרים רוצים..."

"נו, אז רוצים. מה אתה חושב, שאני לא רוצה להוריד את יוקר המחיה, להחזיר את המשילות, לנצח את הטרור ולהביא את המשיח?

אני מאוד רוצה, אבל זה לוקח זמן, וצריך בינתיים להרגיע את השטח ואת השמאלנים. אתה רוצה שהם ירדו מהארץ? שהם יעזבו את

היהדות? שהם ישמיצו אותנו בכל העולם?"

"הם עושים את זה גם ככה".

"אז לא כדאי להתעסק איתם, נכון?"

"אבל אמרת שצריך לפעול מהר..."

"גם אמרתי שאנחנו נשפר את המצב במדינה, ותראה איזה מזג אוויר מופרע היה פה השבוע".

השר תופף באצבעותיו על מסגרת שולחן העץ הכבד. "תראה", הוא אמר, "הביורוקרטיה והיועצים המשפטיים לא ייתנו לי לעשות שום

דבר, אז בשביל מה להטיח את הראש בקיר? זה כמו מזג האוויר - אתה יכול לקטר, להתעצבן, בסוף אתה לא באמת יכול לשנות אותו. עדיף

לשוט עם הזרם ואולי, אם יהיה לי מזל, להצליח פה ושם להזיז משהו קטן. חייבים לקחת אחריות, לנהוג באיפוק, להתאזר בסבלנות. יש

התראות מהשב"כ, יש איומים מהאיחוד האירופי, בידן לוחץ, אפילו הרמטכ"ל התקשר לראש הממשלה כדי להזהיר אותו שירגיע ומהר,

אחרת יססחו לו את הצורה בארץ נהדרת".

"כמה בדיחות עלובות בתוכנית חקיקים פתטית, זה מה שמטריד אותך?"

"לא, מה פתאום. מה שמטריד אותי זה שאף פעם לא מחקים אותי.

למה לא מחקים אותי?"

"לא מכירים אותך".

"לכן אני חייב כתבה אוהדת במוסף לשבת. אבל איך ייתנו לי כתבה אוהדת אם אני לא ארגיע את השטח ואת השמאלנים?"

"אז לא לפעול מהר?"

"לפעול מהר מאוד. תתקשר לעורך, עכשיו, לפני שהוא ישכח אותי ויסגור כתבת שער עם השר לענייני מיזנתרופיה חברתית. אני הולך לנוח, תעדכן אותי".

בדיוק אז נפתחה הדלת, ובפתח עמד פוליטיקאי מעונב מלווה בעוזרו הנלהב.

"מה אתה עושה פה?" שאל השר.

"אני הרוטציה שלך", אמר המעונב, "בימים זוגיים אתה השר לתיאום בין-משרדי והתייעלות המערכת, בימים אי-זוגיים אני מחליף אותך. שכחת?"

"אתה רואה, כבר הצלחנו לייעל את המערכת", אמר השר לעוזר האישי שלו, והלך לנח. מגיע לו, אחרי כל העבודה הקשה שהוא עשה. ●

מצפון תיפתח הבשורה

מאבקה של קהילת קצרין בהשתקעותו של עזרא שיינברג בתוכה עם שחרורו מהכלא הוא הדרך הנכונה לתבוע מעברין תשובה שלמה: להביע חרטה, לפצות את הקורבנות ולעבור שיקום כדי למנוע את הפגיעות הבאות

מחשבים, מזומנים רבים, אפילו לא תכשיטי יהלומים בעלי ערך רגשי מהבית. זוהי עבריינות שהורסת חיים. עבריינות מין היא גם חזרתית. מכל סוגי העבירות, מי שעבר עבירת מין פעם אחת, הסיכוי שלו לחזור לעבירה מן הסוג הזה שוב, אחרי שריצה את עונשו, הוא הגבוה ביותר. בוודאי אם מדובר באדם שפגע לא פעם אחת אלא באופן שיטתי בקבוצה גדולה של נשים ולאורך שנים. חלק מהאסירים עוברים תהליך שיקום בכלא, חלק לא. המדינה לא יכולה להכריח אותם. איננו יודעים לאיזה חלק שיינברג שייך, זהו נתון חסוי.

יש סימנים שיכולים להעיד שהאסיר לשעבר מתנער ממעשיו הרעים ובחר בדרך אחרת. למשל חרטה כנה. כאן, מספרות הנפגעות, לא הייתה חרטה. לפני יום כיפור שלח שיינברג לתלמידיו הודעות ובהן התנצל "אם מישוה נפגע" ממנו. זה רק כאב יותר. הנפגעות עצמן לא שמעו התנצלות ולא קיבלו מכתבי חרטה. זה תמרוז האזהרה הראשון. תמרוז האזהרה השני הוא התשלום לנפגעות. או מדויק יותר: איי התשלום. חמישה הליכים אורחיים התנהלו מול שיינברג. פסק הדין האחרון התקבל לפני שנה. בית המשפט הטיל עליו לשלם סכום מצטבר של שניים וחצי מיליון שקלים, שאותם הוא לא שילם לאף אחת. עורך הדין של הנפגעות, אוריאל זעירא, סיפר על ניסיונות של שיינברג להעלים נכסים במגוון דרכים כדי להכריז שאינו יכול לשלם. אז כן, החלק של המאסר הושלם. אבל חברה רוצה לדעת שהאדם שחי בקרבה בחר בכנות בדרך אחרת ושהוא לא ישוב לפגוע. כרגע אין סימנים שמעידים על כך. הציבור הדתי מאורגן בקהילות, ולקהילה יש כוח. היא יכולה להיות מלאת חסד ועזרה הדדית ומושענת אמיתית לחלשים. היא יכולה להיות מקום של תורה, של העמקה ושל יראת שמיים. היא יכולה גם לקבוע סטנדרט חברתי חדש, נורמה שתאמר לפוגעים: כלא אינו מספיק, לא בעבריינות מין. לא תוכלו למצוא מנוח לכך רגלכם עד שתעברו שיקום, תתנצלו, תפצו את הנפגעים ותתנהלו בהתאם להגבלות שהטילו עליכם. זו הדרך שבה החברה תצליח גם להגן על עצמה מפני הפוגעים הבאים, גם לאותם למי שעוברת בראשו מחשבה לפגוע שלא כל כך קל להניח את זה מאחור, וגם לסייע לפוגעים לחזור למעגל הנורמטיבי, עם סיכוי טוב יותר לחיות חיים יצרניים. יש לקוות שקהילת קצרין היא סוגיית שמביאה בכנפיה רוח נקייה וטהורה יותר לכולנו, שמצפון תיפתח הבשורה.

ממשפחת שיינברג נמסר בתגובה: "משבחנו להתגורר בקצרין החלו כמה מתושבי העיר לנסות ולהפך את שלווה חיינו ולפגוע בהליך השיקום שלנו. מתקיימות הפגנות על בסיס שבועי מחוץ לביתנו (גם בזמנים בהם אבא לא נכח בבית). ההפגנות כוללות כניסה למרחבנו הפרטי, כינויי גנאי שמופנים כלפינו ואיומים שמטרתם לגרום לנו לעזוב את העיר. מפגינים יקרים, אתם מממשים את זכותכם להפגין, אבל שכחתם משהו. אתם מפגינים מול בית שבו נמצאים ילדים, אישה ומשפחה שחבר עליהם עולמם ונפגעו מהפרשה באופן כל כך משמעותי וכואב. נגדנו אתם מפגינים! גם ההפגנה מול אדם ששילם את חובו לחברה, קיבל טיפול ורוצה לחזור לשגרת חיים פרטית אינה עולה בקנה אחד עם ערכי המוסר וההלכה. מהתייעצות עם רבנים, אנשי מוסר והלכה בנושא המחאות וההפגנות עולה כי התנהלות זו לא מתאימה כלל לפי המוסר היהודי" (מתוך מכתב שכתב לבני המשפחה אחד מבכירי רבני הצינונות הדתית).

מורן סעדון, עורכת דינו של עזרא שיינברג, מסרה בתגובה: "הרב עזרא שיינברג שילם את חובו לחברה, עבר הליך שיקומי יוצא דופן בין כותלי בית הסוהר והוא חוזר לחברה, ככל אדם. תמונה בעיני העובדה כי קיים ספק כלשהו בהליכים הטיפוליים אותם עבר, כאשר אלו נתנו אותותיהם ורמת מסוכנותו המינית הופחתה לרמה 'נמוכה'. הליכים אלו גם שובחו על ידי הערכאות השיפוטיות. תשלום הפיצוי שנפסק בהליך הפלילי שולם במלואו והליכי התביעות האזרחיות שננקטו כלפיו על ידי המתלוננות עודם מצויים בין כותלי בית המשפט. צר לי כי אותם אנשים מנסים להמשיך ולפגוע בו ובמשפחתו, ונוקטים אף באלימות מילולית ופיזית. אמשך ללוות את הרב שיינברג גם בשילובו בקהילה".

"הוא קיבל את העונש שלו, מה הוא אמור לעשות עכשיו?" שאל אותי מישהו מהשכונה. האמת היא שזו שאלה טובה. למה לרדוף אדם שכבר נפסק לו עונש והוא ריצה אותו עד תומו? זה גם הטיעון של ראשון, בצאתו מהכלא, הוא אמר "שילמתי את חובי". אז מה קרה עם הערך של חזרה בתשובה? שכחנו אותו?

לפני שלוש וחצי שנים פגשתי בבית קפה בצפון זוג צעיר וסטנדרטי מאוד. שפשפתי את העיניים. ככה לא נראה זוג שעבר "את זה". הם היו איש ואישה שהספיקו לאהוב, להתרסק ולהיבנות מחדש לאט לאט, צעד אחר צעד. בריאיון ההוא שמוותיהם היו בדויים. נפגעי עזרא שיינברג. כן, קראתם נכון. שניהם מנפגעים. כי למרות שהוא פגע במשך שנים באישה, אז קראתי לה יפית, ולא בגבר, שקראתי לו יואב, גם יפית וגם יואב מהלכים בעולם עם טראומה גדולה. עם פגיעה שאין ממנה רפואה מוחלטת. הם נושאים איתם משא כבד יום יום, בכל מעגלי החיים.

היו שם מעשים קשים, הייתה מרות וסמכות והייתה הסתרה. היא הושבעה על ידו בשבועת הרש"ש. הובטח לה שאם תעז לספר את מה שמתרחש בחדר היא תמות. והוא הרי מקובל אלוהי. גם אחרי שהפרשה התפוצצה יפית לא העזה לספר ליואב מה באמת קרה שם. וכשהיא אזרה אומץ זה לא היה קל. הוא היה צריך לתמוך בה, אבל גם לאסוף את השברים שלו עצמו - גבר שמתחת לאפו, בביתו, אשתו הותקפה. הם היו זקוקים לשיקום. משפחה שלמה התפוררה. הפוגע היה רב הקהילה, המנהיג הבלתי מעורער שעל פיו יישך דבר.

בריאיון ההוא יפית ויואב הווכחו בשמות בדויים כי הם לא העזו לספר אפילו לבני המשפחה ולא לחברים הכי טובים. הם פחדו משיפוטיות. חששו שלא יבינו איך הם נפלו בפח הזה. קורי ציד שנטו בהתמדה, בתחום ולאורך זמן בידי אדם שרבינים וחברי כנסת שיחרו לפתחו. האמת היא שגם הם התקשו להאמין, גם הם שפטו את עצמם בחומרה. אני מקווה שמאז הם סלחו לעצמם. "לי זה לא יקרה" הוא משפט שהיינו רוצים מאוד להאמין בו. אבל זה קורה שוב ושוב, בלי הבדלי אינטליגנציה, השכלה או רגישות.

באותם ימים הנפגעות פתחו בגיוס המונים כדי לממן את התביעה האזרחית שלהן נגד שיינברג. אחרי טיפולים פסיכולוגיים ובלי יכולת לעבוד הן לא יכלו לממן גם הליך משפטי. אבל זה לא היה רק הכסף. "כל שקל שנכנס אומר לי: הנה, אני איתך, אני מבין אותך או יודע שאת צודקת. מי שתורם הוא הכי מכוחותינו, מהמקום של קומי אורי, הנה עוטפים אותך, אנשים איתך", כך אמרה אז יפית.

מיכל הכהן-דיניו הייתה זאת שיוזמה את ההד-סטארט. אז גם היא השתמשה בשם בדוי משום שהתביישה. היום היא כבר מדברת בשמה המלא ובפנים גלויות. היא לא התוקף, היא לא זו שצריכה להסתיר את עצמה. היא הקורבן. אחת מהרבה מאוד נשים שנפגעו. לא כולן התלוננו במשטרה, ומתוך אלה שהתלוננו - לא כל המקרים נכנסו לכתב האישום. שיינברג סיים לרצות את עונשו בתחילת השבוע אחרי שבע וחצי שנים שניתנו לו בעסקת טיעון. במוצאי שבת קראה הכהן דיניו לציבור לעמוד יחד איתה ולהפגין מחוץ לשערי הכלא.

יצאתי להפגנה. זו לא חוכמה, כלא מעשייה שוכן במרחק חמש דקות הליכה מהבית שלי. אבל לא רק נשים מילוד הגיעו. באו גם אנשים ונשים שנכנסו לרכב ונסעו שעה ארוכה, כי יש כאן אמירה ציבורית. "פעם הייתי עומדת, מסתתרת מאחורי שלט", אמרה הכהן-דיניו, "פעם חששתי שיהיו את הנעליים שלי מתמונה כזו או אחרת בעיתון. לא עוד, וזה בזכות התמיכה של אנשים ונשים רבים לאורך כל השנים, לאורך כל הדרך". האמירה הייתה ששיינברג אומנם משתחרר, אך הוא לא רצוי באף מקום בארץ. למחרת התקיימה הפגנה בקצרין, שם קבע שיינברג את ביתו החדש. הקהילה בקצרין מתעקשת שהוא לא יצורף למניין ולא יהיה חבר נורמטיבי בה. החשש הוא מצבירת כוח מחודשת, מחבורה שתתאגד סביבו ומפגיעה חוזרת.

"הוא קיבל את העונש שלו, מה הוא אמור לעשות עכשיו?" שאל אותי מישהו מהשכונה. האמת היא שזו שאלה טובה. למה לרדוף אדם שכבר נפסק לו עונש והוא ריצה אותו עד תומו? זה גם הטיעון של שיינברג. ביום ראשון, בצאתו מהכלא, הוא אמר "שילמתי את חובי". אז מה קרה עם הערך של חזרה בתשובה? שכחנו אותו?

בלי חרטה

ראשית, עברין מין אינו גנב. הפגיעה שלו אינה דומה ללקיחת

ועכשיו חדש!

האגודה לתרבות הדיור דואגת לשימור הבניין שלכם! הנחות על מוצרי הוםסנטר

רק חברי האגודה לתרבות הדיור
זכאים ליהנות מהנחות
על מגוון מוצרים למימוש בסניפי הום סנטר

לפרטים והזטרפות
***8484**

אתד
האגודה לתרבות הדיור
TARBUT-HADIUR.GOV.IL

הוםסנטר

*ההטבה ניתנת ללקוחות האגודה לתרבות הדיור בלבד, ממגוון המקטים המשתתפים במבצע. תקף בסניפי הום סנטר בלבד למציגי קוד קופון. תשלום בכרטיס אשראי או מזומן בלבד בכפוף לתקנון.

"אני חושבת שאין סיבה לא להיות שקופה או לרכך את הדעות שלי, זה לא נכון ולא משרת דבר." נוע דרומי

באקדמיה היא הייתה ימנית נגד הזרם, בעיתון 'הארץ' לא הצליחו לעכל את מאמרי הדעה שלה, ובספרה החדש 'פרחים בקנה' היא שמה זרקור על השמאל הרדיקלי והאופן שבו כורר את רוח הלחימה של צה"ל. נוה דרומי, עיתונאית ופובליציסטית ימנית מוצהרת, לא מבינה מדוע הדתיים הימנים עדיין מרגישים צורך להתנצל

עפרה לקס // צילום: עופר עמרם

!! אם כן, כנראה לא פחות מאשר מהפך", אומר חיים יבין אל המצלמה ומנסה לעכל את מה שגילה לו המדגם הטלויזיוני, אי אז לפני 45 שנה. "מהפכה חלה בישראל", הוא ממשיך, חסר אנרגיה, כאילו כל האוויר יצא ממפרשיו. "עלייתו של מח"ל למקום ראשון, סיום ההגמוניה של תנועת הפועלים מזה שנים רבות... זאת מפלה בשיעור היסטורי, יום כיפורים". כולם מכירים את הביטוי שיבין טבע אז, "מהפך", שאותו נהוג לשייך לשדה הפוליטי. העיתונאית נוה דרומי מציעה בספרה החדש 'פרחים בקנה' רובד נוסף. "מהפך 77" גרם לשינוי בתפיסת הביטחון של השמאל הישראלי. אם עד אז הצבא היה מיליטנטי וכובש, הוא עדיין היה שייך לשמאל ולא הייתה עליו ביקורת ציבורית. כל זה השתנה ברגע שהימין עלה לשלטון". בספר היא מביאה ציטוטים של עמוס עוז ואחרים שמתנגדים לכך שהימין הוא זה שינהל את המדיניות הביטחונית בישראל. מכאן למשל הגיעה ההתנגדות הגדולה למלחמת לבנון, ובעקבותיה קריאות לסרבנות. לפי נוה, השמאל המשיך להיאבק בימין, אבל לא בכלים פוליטיים אלא בשלל אמצעים אחרים. "כל ארגוני זכויות האדם למעט אחד לא הוקמו אחרי מלחמת ששת הימים, כלומר כשלישיתם הפכו לכובשים. הם הוקמו אחרי המהפך. למה לא הקמתם אותם ב'68? '69?" אחרי מלחמת יום כיפור?

לאט לאט תפיסת הביטחון המפא"יניקית הפכה למיעוט בשמאל, ובמקום זה אימצו תפיסות אנטי-ציוניות במסווה של שלום ואנטי-מלחמה". דרומי מראה בספרה איך אחרי המהפך הפוליטי, שלכאורה איננו קשור לצבא, התדמית של צה"ל השתנתה והחיללים ומפקדיהם כבר לא קיבלו גיבוי אוטומטי משום שהפכו למשרתי מדיניות הימין. זה היה תהליך שגרר אחריו שינויים רבים בצה"ל, שינויים שדרומי פורשת בפרוטרוט בספרה. "אני לא חושבת שצה"ל הוא שמאלני. אבל המפנה ביחס לצה"ל גרם לו להגיב לשינוי הזה, אולי כדי לרצות את האבות המייסדים שלו".

שטרן, גולן ואיזנקוט שיתפו פעולה

דרומי, אשת תקשורת ופובליציסטית, לא מפסיקה לקבל הודעות מאנשים שקראו את הספר, שיש להם מה לומר או שנתקלו בו על שולחנם של קצינים בכירים. אדם אחד כתב לה שהוא רכש את הספר אבל מפחד לקרוא בו מחשש שלא יצליח לישון בלילה אחרי שיגלה מה יש בתוכו. הספר אכן שומט את הלסת, משום שהוא חושף מה עומד מאחורי תהליכים בצה"ל שכל אזרח בישראל מרגיש ופוגש בהם. זו גם הייתה המוטיבציה שהניעה את דרומי.

"שנים הלכתי עם תחושה שהצבא שגדלתי עליו, ששמעתי עליו, הצבא שאני זוכרת מחומת מגן, הוא לא הצבא שאנחנו רואים היום. משהו השתנה. לא ידעתי על מה לשים את האצבע. הרצון היה לפתור את השאלה הגדולה מה קרה לצה"ל, לבוא ולתת בזה סימנים. תחושות הבטן של הציבור הן לא תחושות בעלמא. יש דברים בגו". נוצר שיתוף פעולה בינה ובין הוצאת סלע מאיר וארגון 'עד כאן' והיא העמיקה חקור וכתבה.

"הן אוהבות את המולדת ואת צה"ל ומשתמשות בהן ככלי משחק". לוחמות בצה"ל

צבא. דרומי איננה נגד שילוב נשים בצבא. היא שירתה כמעט ארבע שנים בצה"ל, הייתה קצינה ורואה עצמה כפמיניסטית.

אז מה לדעתך המפתח? אילו תפקידים צריכים להיות פתוחים בפני חיילות ואילו לא?

"כל הנושא של אילו תפקידים לפתוח ואילו לא לפתוח צריך להיות נתון לשיקולו של צה"ל בלי לחצים מבחוץ. באופן תיאורטי אין לי שום בעיה עם נשים בתפקידים קרביים. השאלה היא איפה זה פוגש את המציאות, ואותה זה לא עובר. זה לא רק נבחן ביכולות הפיזיות. נעשו מחקרים על השאלה מה גורם לחייל להסתער על מטרה. זה לא הגנה על המולדת ולא אהבת הארץ ואפילו לא הבתים שרואים מעבר לגבול. בסוף, מה שגורם לאדם להסתער על מטרה זה הצוות שלו. קוראים לזה ערך הלכידות. איפה הערך הזה נרקם באוהל כשמדברים על השפשות, במקלחות המשותפות, כשמספרים על החברה ששברה את הלב. צוותים הולכים יחד שנים אחרי השחרור, כי נבנית שם חברות ואינטימיות שלא יכולה להיבנות בשום מקום אחר. אם תשימי אישה בתוך הצוות, זה כבר לא יהיה אותו ערך לכידות. אז תגידי לי אוקיי, יהיה אוהל נשים ואוהל גברים, אבל מה אז? הם יסתערו על המטרה בנפרד? איך זה יעבוד? אי אפשר להגדס מלחמה לפי שאיפות חברתיות".

את בעצם אומרת שערך המלחמה או הניצחון חשוב מערך השוויון?

"כל עוד אנחנו לא דנמק - כן".

את מוכיחה בספר שמי שדוחף את שילוב הנשים בצה"ל הוא הפמיניזם הקיצוני שבשבילו שוויון לנשים הוא בכלל לא הנושא אלא רק פלטפורמה.

"נכון. יש מקום שאני מביאה בספר את דבריו של קצין יוה"ל"ן זאב לרר שאומר שחיל נשים דאג רק לזכויות הפרט ולשוויון, אבל זה מה שהפמיניזם רוצה, זכויות פרט ושוויון. אז אם חיל נשים כבר עשה את זה, בשביל מה להקים את היוה"ל"ן והיוה"ל"ם? כי שוויון איננו מספיק, זה לא מה שהם רוצים באמת. ופה צריך להגיד שיש גם חוסר מידע לנשים שרוצות לתרום ולהתגייס לקרבי. הן אוהבות את המולדת ואת צה"ל ומשתמשות בהן ככלי משחק".

מה זאת אומרת?

"הטענה שצה"ל הוא גוף גברי וכל עוד הוא קיים יהיה כיבוש מוסויות מתחת לטיעון שצה"ל הוא לא מקום שוויוני. ואז את אומרת 'סליחה, גם אני רוצה להיות לוחמת', אבל לא מספרים לך הכול, לא אומרים לך מה יכול לקרות". דרומי מתכוונת לפציעות פיזיות, פציעות ייחודיות לנשים שבעבר לא הכירו בצה"ל. "אז תגידי לי, זכות להיפצע. אני מסכימה איתך. אבל שיסבירו להן את ההשלכות. שלא יעטפו את זה בערך של שוויון כאילו הוא מנותק מהמציאות, כי הוא לא".

דרומי מקפידה להפריד בין פמיניזם לפמיניזם רדיקלי. "אני חושבת שזה מעליב לקרוא לפמיניזם הרדיקלי פמיניזם. זה נותן להן שביב של זכות במשהו". מבחינתה, הפמיניזם הרדיקלי הוא לא פחות מאנטי-נשי. "הוא פוגע בנשים. הוא אותו הפמיניזם שלא מקבל לימודים בהפרדה או אירועים בהפרדה. אישה שמדברת על שחרור האישה ועל

לספר התראינו קצינים רבים, חלקם עדיין במערכת וחלקם כבר מחוצה לה, אך שירתו בתקופות משפיעות. "ישבתי לראיין מישור בכיר מאוד שהבין מה אני עושה, אבל הרגשתי בטון הדיבור שלו שהוא לא לוקח אותי ברצינות, אפילו מזלזל". הזלזול הזה מאפשר למרואיין לשחרר את לשונו ולומר את כל האמת וזה נפלא. אבל דרומי רואה גם את הצד השני. "תחושת הזלזול בעיניי ממחישה את הזלזול שלו בנוגע לשאלה הגדולה מה קרה לצה"ל. מבחינתו זו שאלה ילדותית, קנטרנית, אפילו פוליטית".

היו קצינים בכירים שביקשו להישאר בעילום שם, אבל אחרים כמו יאיר גולן, גדי איזנקוט ואלעזר שטרן הסכימו שדבריהם יצוטטו בשמם, למרות שהם יודעים שדרומי היא אשת ימין. "אצל חלקם זה נובע מהחשיבות שהם נותנים למקצוע המלחמה והצבא. מבחינתם התופעות שעסקתי בהן מספיק חשובות כדי שהציבור יכיר וידע. חלקם רצו להשתמש בספר כדי להביע עמדות מסוימות על נושאים מאוד מדוברים וחשובים בצה"ל, כמו המל"מ, שלא מספיק מוכר לציבור, וחשוב להם שזה יוסבר באופן מדויק. אחרים פשוט רצו לשתף פעולה ברגע שהם שמעו מי עוד מרואיין לספר".

'פרחים בקנה' חושף את התהליך שהוביל את כולנו להאמין שאי אפשר להכריע את האויב אלא עלינו לסחוב את העימות איתו עד להסכם מדיני, את הגופים והמניעים העומדים מאחורי הדחיפה האגרסיבית לשילוב נשים בתפקידי לחימה, ואת ההשפעה השלילית העמוקה שיש להתערבות הבוטא של ארגוני חברה אזרחית ובג"ץ על המצב הביטחוני בישראל. היא מראה שבשביל ארגונים רבים, צה"ל הוא מקום נוח להשפיע

דרכו על החברה הישראלית והדלת שלו פתוחה, שלא לומר פרוצה לכל רוח. דרומי כותבת בצורה מנומקת, ממוסמכת, לא מתלהמת ולא תוקפת. "אין לי מטרה לחבוט בצה"ל. ניסיתי להיות הוגנת. אבל זה חשוב גם ברמה המהותית, כי זה מה שהופך את הספר רלוונטי לכולם, לא רק לימין או למחנה הלאומי. אני מאמינה שיש גם אנשי שמאל שימצאו את הספר חשוב ובעל ערך, ולו בשל העובדה שהוא מציג אירועים כפי שהיו ומבוסס על מחקרים, ראיונות ומסמכים מקוריים שלא ראו אור לפני כן ומעיד על התהליכים שעבר צה"ל - בלי קשר לעמדה פוליטית".

לא מספרים לנשים את הכול

בראשית השבוע פורסמה ידיעה במיכה על סף המגוחכת: במסגרת מאמצי הרמטכ"ל לרצות את ארגוני הנשים הוא פתח את המיונים ליחידה 669 לנשים תוך התאמת תנאי סף מיוחדים. גם אחרי הסינון הזה, בקושי רב הצליחו פחות מחמש נשים להתמייין לגיבוש ליחידה. צה"ל מבטיח להגמיש עוד את הקריטריונים כדי להצליח בכוח למלא את הרף של שילוב נשים ביחידות מיוחדות.

גם בסוגיה הזאת עוסק 'פרחים בקנה', ומצביע על המעורבות של ארגוני פמיניזם רדיקלי ובמיוחד ארגון אחד מחיפה, 'אישה לאישה', בתוככי צה"ל. הארגון, כך חושפת דרומי, רואה בכלי שילוב הנשים בצה"ל מדרגה לקראת פירוק צה"ל כארגון מיליטריסטי גברי, ודחיפתו לכיוון של פציפיות באופן שפוגע בו עצמו באשר הוא

המטרה היא לעורר מודעות בקרב מ' שמשפיע על צה"ל. עטיפת הספר 'פרחים בקנה'

אפשר את שניהם ביחד, אין לי בעיה. אבל המבט הזה מצמצם בעיניי אותנו, הנשים".

את מראה בספר איך ארגון אחד לא גדול מחיפה הניע את כל המהפכה הזאת בצה"ל. יש לך הסבר איך זה קרה? איך במשך שנים אף אחד לא עשה גוגל על הארגון הזה והבין במי בעצם מדובר?

"תראי לי היום אדם שיתנגד לשוויון בין נשים לגברים. את לא מתנגדת לזה, וגם אני לא. אז קיבלו את הטיעונים שלהן, למרות שבפועל הן התכוונו לדברים אחרים לגמרי". בספר היא מביאה דו"ח של הארגון שיש בו רצף מדהים של שתי פסקאות: בראשונה כותבת הדו"ח מספרת שהיא שאלה מומחית מאירלנד "איך אפשר לעודד מסה קריטית של נשים במצב שהצבא הוא כובש ואין אנו מזדהות עימו", ומיד אחר כך "הועברה השתלמות ליחידת היוה"ל"ן בצה"ל". הארגון הזה ואחרים העבירו השתלמויות, הרצאות והכשרות לסגל צה"ל, למרות שהארגון מתנגד לעצם קיומו של הצבא.

תגידי, יש סיכוי לעצור את הסחף הזה?

"אני חושבת שלא".

זה מבאס.

"לא באתי לעשות שמח", אנחנו צוחקות, "אני חושבת שהרכבת הזאת כבר יצאה מהתחנה. יכול להיות שנגיע לאיזו נקודת קצה שהצבא יראה שדברים לא מסתדרים. למשל העובדה שהרב מדן הציב לתלמידים שלו קו אדום בנוגע לשירות בשריון. התלמידים שלו פשוט לא יכולים לשרת. לצערי לא רואים את זה בצה"ל. אכ"א מקדם את זה בכל הכוח, ודובר צה"ל מדברר את זה בכל הכוח כחלק מהתדמית. אני חושבת שאין שם עם מי לדבר".

"זה לא אינטלקט, זה דפקט"

דרומי עוסקת גם במל"מ, המכון ללימוד תורת המערכה. זה יכול היה להיות שם מייגע וגורם לפיהוק, אם הוא לא היה אחראי על שינוי תפיסות הקצינים בצה"ל. העומדים בראשו - תא"ל ד"ר שמעון נה ותא"ל במילואים דב תמרי - חינוכו במשך יותר מעשור קציני צה"ל על

"אני לא חושבת שצריך לבחון דברים בהיבט המגדרי, בטח לא בצבא ובייחוד בחלק מהתפקידים הקרביים. הבחינה צריכה להיות מקצועית, חיי אדם, דברים כאלה. ברגע שעשינו על זה וי, בואו נבחן אם אפשר לשלב כאן נשים. אם לא, אפשר את שניהם ביחד, אין לי בעיה. אבל המבט המגדרי מצמצם בעיניי אותנו, הנשים"

צילום: נתי שוחט, פלאש 90

באופק, אז אנחנו מושכים.

"לפעמים אנשים אומרים לי: הפעם האחרונה שהכרענו את הטרור הייתה בחומת מגן, והנה יש עכשיו טרור שיוצא מהערים הפלשתיניות. ואז אני אומרת שהציפייה שתהיה הכרעה ונהפוך לדנמרק היא טיפה אינפנטילית. אבל עדיין, ההשפעה של ההכרעה בחומת מגן ניכרת גם היום. עובדה שמה שיוצא עכשיו מהערים הפלשתיניות זה לא אוטובוסים מתפוצצים. אנחנו יושבות פה בבית קפה בתל אביב ולא חוששות שייכנס לכאן מחבל עם מעיל. אין כאן מאבטח. אז להגיד שהכרעה איננה הכרעה אם אנחנו לא הופכים לדנמרק זה לא רציני".

דרומי מזכירה שפעם היה על השולחן רק פתרון אחד: שתי מדינות, ובשבילו האזרחים היו צריכים להקריב קורבנות. "היום אין שתי מדינות, אין שלום ויש פחות דם ברחובות. אז המחשבה שאי אפשר להכריע כמו פעם היא מחשבה מיושנת. זה תוצר של שטיפת מוח פוליטית. אי אפשר להכריע זה משפט של אנשים שלא רוצים מלחמות. אבל אין דבר כזה, ברגע שיש לך אויב שרוצה להרוג אותך, מה תעשה?"

הספר עוסק גם בעובדה שצה"ל הפריט את החינוך של חייליו. המון ארגונים חיצוניים מעורבים בהעברת הרצאות, שיעורים וסיורים לחיילים. הדבר מחליש את כוחו של המפקד, אומרת דרומי. לדבריה, ההשפעה של אג'נדות שמאל ניכרת על קציני צה"ל. היא מוציאה את הסלולרי מהכיס ומספרת על הודעה שקיבלה: "הרב סבתו סיפר לנו שהיה בכנס מטכ"ל לכבוד מלחמת יום כיפור. הכנס נפתח בהיסטוריון שהגיע מחיל החינוך ובפורום מטכ"ל הוא כינה את צה"ל צבא שיטור וכיבוש, הרמטכ"ל העיר לו והכול נמשך. אחר כך הוא הודיע שב-73 הפסדנו במלחמה ואנשים ברחו. הרב סבתו היה נסער מאוד. הוא אמר לי שהתעקש להגיב על הדברים. חיל חינוך נמצא היום עמוק בתוך התבוסות".

הצד הציוני של יאיר גולן

תא"ל במילואים יאיר גולן נחשב היום סדין אדום בוחק בעיני אנשי ימין, אבל בספר בא לידי ביטוי הצד הציוני והלווחם שלו. גולן משוחח עם נוה על "נוהל שכן". זה קורה בחלק של הספר שעוסק בשילוב שבין האקטיביזם של בג"ץ לאינפלציה בארגוני זכויות אדם. שילוב

המכון ללימודי תורת המערכה בצה"ל חינוך את שדרת הקצונה שלא מכריעים את האויב אלא חותרים להסכם מדיני. זירת פגיעה

עד שקראתי את הספר חשבתי בתמימותי שאין מה לעשות, שטרור זה טרור ואין פתרון מדיני

צילום: אוליבר פיטוסי, פלאש 90

"כל הבכי, הנהי וההיסטריה של השמאל על חופש הביטוי שייעלם עכשיו הוא מגוחך. יש אנשים שאשכרה גרים בתל אביב וחוששים להגיד שהם ימנים כי יהפכו אותם לפשיסטים ולא מוסריים. אנשים שואלים אותי: איך יצאת כזאת? זו שאלה מתריסה. מה זאת אומרת? זאת האמת, אני אומרת ומתריסה בחזרה"

משחק במיוחד. היא מספרת על נוהל שכן: "הביטול שלו הוא אחת העוולות הגדולות שבג"ץ עשה לחיילי צה"ל ולאזרחי ישראל. מדובר בפרקטיקה פשוטה מאוד שבה לוקחים מקורב למבוקש ונעזרים בו כדי לקרוא למבוקש ולעצור אותו. כמעט לא היו נפגעים בפרקטיקה הזאת למעט פעם אחת. בג"ץ הכניס את עצמו לנעליים של המפקד וקיבל החלטה שהדבר הזה יהיה אסור באופן מוחלט. יאיר גולן השתמש בנוהל הזה גם אחרי שבג"ץ אסר על השימוש בו, והוא קיבל בתמורה עיכוב של שנה בדרכה". הנוהל, מסביר הספר, שומר על חייהם של חיילי צה"ל ואפילו של המבוקשים ובני משפחותיהם.

כרגע בג"ץ לא מאפשר נוהל שכן ולא גירוש מחבלים, וגם עיכב בשעתו את הריסת הבתים שהיו סמוכים לציר כיסופים, מה שעלה בחיי בנות משפחת חטואל. "לצה"ל קשה עד בלתי אפשרי להצליח להילחם".

מה היית רוצה שהספר יעשה?

"הייתי רוצה שהספר ינער את צה"ל וגם את מי שיש לו יד ורגל בצה"ל". היא מתכוונת לא רק לרמטכ"ל הנכנס, הרצי הלוי, ולמטכ"ל שלו, אלא גם לאזרחים מקבלי ההחלטות. היא לא משלה את עצמה ששינויים יתחוללו. אפשר להתחיל במודעות.

הסרטון היה רק התירוץ של שוקן

דרומי, בת 37 ואם לשתיים, גדלה בקריית טבעון, "ברחוב הגפן". ולמה זה חשוב? "קריית טבעון היא מקום אליטיסטי, לבן ושמאלני. ברחוב הגפן זה היה יותר הברזלים, משפחות יותר מזרחיות".

דרומי גדלה בבית ימני "פוליטי מאוד". אמה, שגדלה בצפת, סיפרה שלקחו אותם באוטובוסים להצביע מפא" עם הפנקס האדום, "אבל ברגע שהיה אפשר בלי - היא הצביעה לימין. אבא שלי עשה את הסוויץ' שלו ממש לימין בעקבות מלחמת יום כיפור". יש לה תואר ראשון בפוליטיקה, מממשל ומזרח תיכון מבן גוריון ותואר שני בלימודי מדינת ישראל ויהדות ארצות הברית מאוניברסיטת חיפה. במקביל היא למדה במכללה למדינאות. "זו הייתה תקופת האקדמיה הכי טובה שהייתה לי", היא אומרת בחום, "שנה של לימודים מאוד משמעותיים. המכללה לוקחת את האינטואיציות שלך ונותנת להן תוקף. את לומדת שיש להן בסיס אינטלקטואלי".

בשאר הזמן באקדמיה היא הרגישה יוצאת דופן. "הרוב היו שם שמאלנים", אבל זה לא החליש אותה. "יש משהו במקומות האלה שדוחף אותי קדימה ונותן לי דרייב". מה עוד נתן לה דרייב? כתיבת מאמרי דעה ימניים בעיתון לאנשים חושבים, 'הארץ'.

פרסום הדעות שלה בעיתון הופסק לפני כמעט שנתיים, באמתלה שהיא שיתפה ציון של אדם ששיתף את קמפיין גיוס ההמונים של 'עד כאן', תנועת ימין שחושפת את דרך הפעילות של ארגוני שמאל. זה היה יותר מדי בשביל המו"ל עמוס שוקן. בהמשך התגלה עוד חומר מרשיע: היא צילמה סרטון תמיכה "על הספה, מהבית" למימון ההמונים של 'עד כאן', כמו שעשו רבים וטובים אחרים. זה היה הקש. דרומי מרגישה שהיא להפסקת ההתקשרות איתה סימנים מקדימים, כמו ציון שהיא כתבה על הנכבה ועמוס שוקן, המו"ל, רצה שהיא תשנה אותו, "ואז נכסתי פתאום למין לופ כזה".

אז היה נימוק רשמי, אבל היא חושבת שזה לא הסיפור. "היה שם משהו מולי ברמה האישיותית שלא עבר ל'הארץ' חלק בגרון. אני הצבתי שם ימין אחר, אולי הימין הלא מתנצל. אני לא קונה את סיפור הלייק והסרטון, זה כל כך מופרך מבחינתי, נשמע לי פתטי". ובכל זאת היא מוצאת נקודה חיובית בכל הפרשה: "אני דווקא מעריכה את זה ששוקן אומר את האמת הפשוטה שהוא לא מוכן לקבל את הדעות שלי. זכותו".

את מרגישה שלאנשי ימין חילונים נוח יותר להציג דעות לא מתנצלות מאשר לאנשי ימין דתיים?

"כן, ואני חושבת שזו תופעה שהולכת ומתרחבת בקרב אנשי ימין לא דתיים. המאבק המתמשך בין ימין ושמאל פשוט לא נגמר ויש יותר ויותר אנשים בציבור שמבינים שהגישה המתנצלת לא עובדת. כי השמאל לא רואה בעיניים כשהוא עולה לשלטון והוא הולך בכל הכוח, וכשהימין עולה הוא מתחיל להסס ומתחיל לחשוב. אני לא אומרת שאין זמנים שמבחינה אסטרטגית צריך להוריד את הראש עד יעבור זעם. בעיניי זה משהו שהימין עושה לפעמים, וזה נכון. אבל יש משהו ברצון להיות נאהב, שבימין הלא דתי פחות קיים, שלא אכפת לך אם יאהבו אותך או לא. אני גם חושבת שאין סיבה לא להיות שקופה או לרכך את הדעות שלי, זה לא נכון ולא משרת דבר".

אבל יש גם תופעה אחרת. כשביקרתי בפורום קפה שפירא בתל אביב פגשתי אנשי ימין חילונים שלא מספרים לשכנים ולחברים על העמדות הפוליטיות שלהם כי הם חוששים.

"ברור. אתמול בא אליי אבא אחד בגן ואמר: לא ידעתי שגם את חושבת כמוני, הייתי בטוח שאני לבד, והוסיף 'ישר כוח'. אני מכירה את זה גם מטבעון, מאוניברסיטה ומרעננה. כל הבכי, הנהי וההיסטריה של השמאל על חופש הביטוי שייעלם עכשיו הוא מגוחך. יש אנשים שאשכרה גרים בתל אביב וחוששים להגיד שהם ימנים כי יהפכו אותם לפשיסטים ולא מוסריים. אנשים שואלים אותי: איך יצאת כזאת? זו שאלה מתריסה. מה זאת אומרת? זאת האמת, אני אומרת ומתריסה בחזרה".

דרומי עבדה במכון לאסטרטגיה ציונית, והיא מנהלת את פורום המזרח התיכון ישראל שמנסה לקדם רעיונות של הכרעה וניצחון צבאיים בחברה הישראלית. חוץ מזה היא בעלת טור ב'ישראל היום', עורכת ראיונות עם פוליטיקאים באתר מאקו, מגישה תוכנית בערוץ 14 ומופיעה שם ב'פטריוטים'.

בימים אלה דרומי עוסקת בהפצה ובקידום של הספר ומקווה שהוא יעשה את תפקידו בעולם. ומעבר לזה? היא מקווה "להמשיך את מה שאני עושה, רק יותר טוב ויותר רחב".

 צילום: ראומה גבע, מלקטת הרגעים

התחלה // נולדה בשנת 1983 בשכונת קריית משה בירושלים. "על התפר בין שכונת קריית משה של ישיבת מרכז הרב לשכונת בית הכרם החילונית". החיים היו גם הם על התפר. "אבא שלי למד בישיבה ואמא שלי למדה במכללה. חיינו על התפר בין העולם הדתי לחילוני, גם בתחומי העניין והתרבות".

בכל// "כשאמא שלי הייתה בהיריון איתי, היא קראה את כל התנ"ך כדי למצוא את השם הכי יפה. בשיעור של הרב גרשון קיציס במכללה ירושלים היא למדה את הגמרא שאומרת ש'בת הייתה לאברהם ובכל שמה'. כשנולדתי, הוריי קראו לי כך. מאז ועד היום אני מסבירה את שמי לכל מי שאני פוגשת - ובזכות המקוריות של הוריי אני זוכה לפתוח בדברי תורה עם כל אדם".

אבא// הלל סרלואי (63), סופר סת"ם וצלם אומן. "הוא אומן גם בעבודת הסת"ם שלו וגם בעבודת הצילום. הוא כתב הרבה ספרי תורה שאני מרגישה שכולם קצת האחים שלי".

אמא// הדסה ניר (61), "מורה אגדית, אישה מאוד טובה וחכמה".

מתבגרת סוערת// ביסודי למדה בבית הספר נועם בנות ובתיכון למדה באולפנת חורב. "הייתי מתבגרת די סוערת, עשיתי הרבה בירורים של הזהות הדתית שלי בתיכון, ונעתי בין רצון לעזוב את הדת לרצון לעבוד את ה' כל הזמן. כשהבנתי שאני רוצה להיות חילונית כדי שאוכל להתפלל באמת, ידעתי שהמקום שלי בתוך התורה והמצוות. התחלתי להתקרב לחב"ד בגיל צעיר, ובתיכון זה קיבל חיזוק בחסות מורה חב"דניקית לספרות וחברות שקירבו אותי לברסלב".

בקו האש// את שנת השירות הלאומי עשתה בפנימייה טיפולית לבנות בסיכון גבוה בדולב. "הורכתי שם שנה, שהייתה מאוד קשה כי זאת הייתה שנה של פיגועים. חניכה שלנו, רחל טלר הי"ד, נרצחה בפיגוע בקרני שומרון ועוד חניכה נפצעה קשה מאוד. התברר לי שגדלתי בבועה ואני לא יודעת הרבה על העולם".

חלום ההוראה// בשנה שאחריה הלכה ללמוד במכללה בבית וגן, שם סיימה תואר ראשון בחינוך ותעודת הוראה. "מאז שהייתי ילדה החלום שלי היה להיות מורה. כששמתי לב שאני אומרת בחרדת קודש את ברכת 'והערב נא', הבנתי שאני צריכה ללכת לתחום החינוך. עד היום אני מרגישה שללמד זה הדבר הכי נהדר בעולם".

ספרות מודל 2023// עם סיום התואר החלה לעבוד כמורה לספרות בכמה בתי ספר בירושלים. בעשור האחרון היא מורה לספרות ב'אור תורה' בשכונת רמות. "כאשת חינוך אני כמובן מלמדת על בסיס תוכנית הלימודים של משרד החינוך, אבל אני מנסה כל הזמן שהתלמידות יביאו את עצמן, את מה שהן קוראות ואת מה שהן רואות. זה יכול להיות סדרה בנטפליקס או ספר שהן קראו. לא מדובר במחזה האחרון של שייקספיר. ממש חשוב לי להכיר את מה שהן קוראות וצופות בו, כדי שאוכל לפגוש אותן שם ולשוחח איתן דרך זה".

נהר שנכתח// את השיר הראשון שלה חיברה כבר בגיל חמש. "עוד לא ידעתי לכתוב, רק ידעתי קצת לקרוא. את השיירים הראשונים שלי חיברתי בעל פה. הרגשתי שזה מגיע ממקום מאוד

בכל סרלואי

39 נשואה ואם לבת תושבת בית שמש משוררת, מורה לספרות ומבקרת ספרות

נברא יותר משנברא, עכשיו שנברא - י'שפשש במעשיו'. לקחתי את זה למקום של בידור עמוק ועבודה גדולה. הספר שנכתב באותן שנים מתאר את ההכרעה הזאת".

התפוצצות שירה// בנוסף לכתיבה והנחיה היא עורכת ספרי שירה, "דבר שמעסיק אותי רוב הזמן", מלמדת כתיבת שירה באוניברסיטה העברית ומבקרת שירה בעיתון מקור ראשון. "אני האישה היחידה שכותבת על שירה בארץ וזו מחויבות גדולה. אני משתדלת לבוא בעין טובה ולהביא מבט חדש לעולם. כיום יש התפוצצות של שירה בצינונות הדתית. קורה כאן משהו גדול מאוד, אבל לצערי זה לא מקבל מספיק ביטוי בתקשורת הדתית. נראה שמה שמעניין אותם בדרך כלל זה לחלק את העולם לתבניות פוליטיות".

שוחה בטקסטים// "מה שגורם לשירה לנבוע זה סוד, לפעמים השראה שבאה מבפנים ולפעמים הסתכלות על המציאות. הציבור הדתי שוחה בתוך טקסטים שמעוררים את הנפש ומעוררים לכתיבה - הפליאה שלי היא שלא נוצרת יותר שירה ואומנות בתוך הציבור הזה. לפעמים זה קצת מפחיד אותי, כי אני כותבת בשפה שבה נכתב ספר תהילים. אני מתפללת

את השירים שלה וזו הבינה שיש כאן משהו.

רגע מאושר// בגיל עשרים ואחת, אחרי שנים רבות של קריאה וכתיבה, אזרה אומץ ושלחה מקבץ ראשון של שירים שכתבה לכתב העת 'משיב הרוח'. "הם קיבלו את השירים ששלחתי וזה היה הרגע הכי מאושר בחיים שלי עד אז. בהמשך גם קיבלו אותי לעבודה אצלם ומאז אני חלק מצוות העורכים. אני גם מנחה עם אליעז כהן את סדנת 'מזמור' של כתב העת, ויש לי הכרת הטוב אליו על הנדיבות שגילה כלפיי בתור כותבת צעירה".

בית בחיק הלילה// לפני כעשור פרסמה את ספר השירים הראשון שלה, 'בית בחיק הלילה'. "לקח לי המון זמן להבשיל איתו. הוא מסכם עשר שנים של כתיבה ויש בו התפוצצות ראשונית של כתיבה עם התנסות בכתיבה קלאסית וגם בצורות כתיבה אחרות".

הספר השני// אחרי כשלוש שנים יצא ספרה השני 'סכין שלופה האור', שמתאר את חוויית הגירושין והבנייה שאחריהם. "גירושין הם אסון, מי שאומר אחרת - משקר. אבל אני אמרתי לעצמי את מה שאמרו חכמים: 'נזח לו לאדם שלא

מדרשה שהיא אולפנה

מדרשה.

- לימוד בהעמקה בכל תחומי התורה
- חברותא לפני כל שיעור
- בית המדרש במרכז היום

תיכונית.

- לימודי בגרות מלאים
- מגוון מגמות בקודש, במדעים ובמדעי הרוח
- תנאי פנימיה מלאה/חלקית

אפיקים.

- השקעה בתפילה ובעבודת ה' בשמחה
- חבורה שאיתה אפשר לגדול בקודש
- מרחב לאהבת תורה ויראת שמים עם הרבה מתיקות

ימים פתוחים לבנות
העולות לכיתה ט'
בקמפוס בגבעת וושינגטון

יום שני כ"ג בטבת
יום רביעי ג' בשבט

ערב היכרות להורים
בקמפוס בגבעת וושינגטון

יום ראשון ט"ו בטבת
בשעה 19:30

בואו ניפגש!

לפרטים ורישום לימים הפתוחים

אתר - midreshetafikim.org.il // ווצאפ - 08-8511846 // נגה - 055-8863339

יוסף ארנפלד

yosefpr@gmail.com

במגרש הביתי

בוקר טוב

היום מתחיל בשש בבוקר. "אני מעירה את הבת שלי, מכינה אוכל ומספיקה כלים וכביסה לפני שאני יוצאת לעבודה. משם והלאה - זה מאוד מגוון. השנה אני מלמדת תורה במדרשת מות בכרמיאל, לשם אני נוסעת ברכבת, מלמדת כתיבת שירה באוניברסיטה העברית, וגם לומדת במכון מנדל למנהיגות ותרבות. בוקר אחד מוקדש אצלי לכתיבה, סיימתי לערוך ספר שירה והתחלתי לערוך ספר נוסף. אני מרגישה בת מזל, כי אני עושה המון דברים בתחום הכתיבה וכולם מעניינים אותי. חלק גדול מהיום שלי מוקדש לסובבים אותי ולתחזוקת הבית - בישול, כלים וכביסה. אני שמחה בזה, אבל זה קונפליקט תמידי בין הרצון לקרוא ולכתוב ובין חובות הבית והדאגה והאהבה לבני ביתי".

השבת שלי

"מתחילה כבר ביום רביעי בערב במחשבות לקראתה, וביום חמישי בהכנות עצמן. אני מכינה עוגות שמרים מעולות ומשתדלת שהכול יהיה בשפע והבישולים יגיעו מהלב. השבת מעניקה לי הרבה זמן עם הילדים והרבה רצון לשמוע את החוויות של השבוע. לפעמים יש לי בשבת זמן לקרוא, ואני לא מוותרת על השלמות הקריאה בחת"ת, אם לא הספקתי במשך השבוע".

פאזלים

"אני שומעת הרבה מוזיקה ישראלית ונפעמת מהאופן שבו שירי משוררים מולחנים בעברית. זה משהו ייחודי לשפה שלנו ולתרבות שלנו שאין בעוד תרבויות. אני גם מאוד אוהבת את הפופ הבריטי הישן".

צאויות לופת

האדמו"ר הזקן מחב"ד, בעל התניא, "אני מאוד מחוברת אליו ולתורה שלו, שמראה שאפשר לעבוד את ה' גם כשיש יצר הרע", והסופרת הבריטית וירג'יניה וולף, "שבכתיבה שלה על האתגרים העומדים בפני נשים שעוסקות בכתיבה היא מתארת הרבה דברים שאני מתמודדת איתם גם כיום".

השאלה

"שנקשיב יותר, נדבר פחות, נהיה סבלניים זה כלפי זה, ושנדבר פחות בסיסמאות. שנזכה להיפגש באמת".

לפניך אותי

"לאבד את הטוב שיש לנו בגלל קטנות מוח או קטנות לב. שבגלל אידאולוגיה או רצון אמיתי לקודש נאבד את הקשר העמוק והחי עם חלקים בקדושה עצמה ובעם ישראל".

כשלא היה צולח

"אעשה את כל מה שאני עושה עכשיו. הזכות הכי גדולה בעולם היא להתפלל, ללמוד וללמד. אחרת לא הייתי עוסקת בזה".

לקב"ה שאעשה דברים טובים עם הכוח הזה".

מתנה ועול גדול // לאחרונה זכה ספרה השלישי, 'מפחזך בשרי', בפרס יהודה עמיחי לשירה. "ספר שעוסק כולו באבא שלי שחלה בסרטן לפני חמש וחצי שנים וברוך ה' החלים. הספר מתאר את המחלה שלו ותפילות שכתבתי בזמן הזה. התחושות בעקבות הזכייה הן של פליאה גדולה, הודיה עצומה ומחויבות גדולה לספרות ולשירה העברית. להמשיך להביא משהו אמיתי. זה לא רק מתנה אלא גם עול גדול".

החצי השני // נשואה בשנית למעוז כהנא. "זכינו ברוך ה' לחתונת קורונה קטנה ומקסימה".

אם זה לא היה המסלול // "כשהייתי ילדה נקרעתי בין התשוקה שלי לתיאטרון ובין כתיבה. אני זוכרת את הרגע כשהייתי בכיתה ח' שבו הבנתי שאם אלך על מסלול התיאטרון לא אוכל לשמור על ההלכה כמו שאני רוצה לשמור אותה. לכן ויתרתי על התיאטרון ובחרתי בכתיבה". ●

חוכמת ההמונים המשפחתית

דרכים להתגבר על אתגרים ולפתור בעיות - ומגיעים בסוף לתוכנית שתשביע את רצון כולם. גם משפחה ברוכה היא סוג של קהילה.

גם המדע עובד על עבודת צוות ועל בחינה אמפירית של תהליכים בעזרת צוותים, כאשר החוקרים הבאים בתור בונים על המחקרים הללו דווקא כאשר הם יכולים לשחזר ולאשר את הקומה הראשונה.

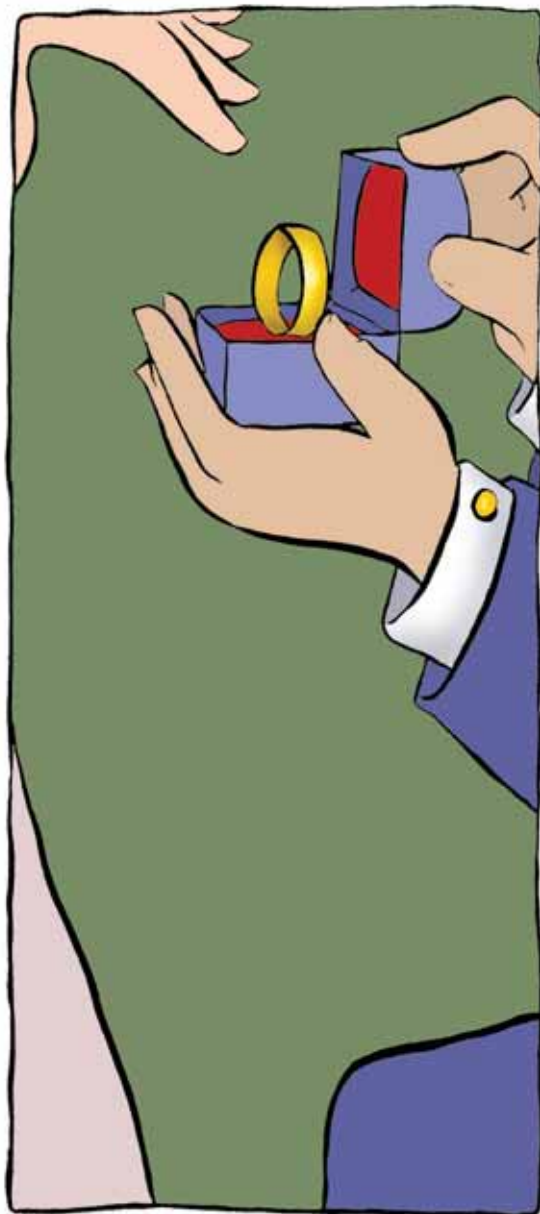
אפקט השום. אבל פעם הראש המדעי עבד אחרת. למשל, במשך מאות שנים נהגו לאסור על מלחים לאכול שום בזמן ההפלגה בים, מפני שחששו כי אדי השום עלולים לשבש את המצפנים המגנטיים של הספינה. הרעיון הגיע מכתבי חוקר הטבע פליניוס הזקן, שכתב את אחת מאנציקלופדיות הטבע המקיפות ביותר של העת העתיקה. הוא כתב את ספריו בשפת המדע של זמנו שהייתה יוונית, ובשפה זו הכתיב של המילים "אחרת" (alio) ו"שום" (allio) הוא כמעט זהה, והטעות השתרשה - השום עלול לפגוע בכיוון המצפן ולסכן את האונייה ואת נוסעיה, ולכן אין להעלות שום לסיפון וברור שאין לאוכלו כל ימי ההפלגה.

גם בדורות שלאחר מכן התייחסו לאפקט השום כעובדה מדעית, ואפילו השתמשו בעובדה הכביכול-מדעית הזאת כדוגמה להמחשת עיקרון הסימפטיה-אנטיפטיה, שקבע שיש חומרים בעלי כוחות מנוגדים שמבטלים אלה את אלה, עד שהצמד מגנט ושום הפך לאחת הדוגמאות המקובלות להמחשת העיקרון הזה. אומנם מלומדים מימי הביניים בדקו את אפקט השום וגילו שהוא שגוי, אולם הם נמנעו מלפסול את קיומו (הרי מדובר בעובדה מדעית!) ורק טענו בזהירות שיתכן שהאפקט פועל רק על שומים ומגנטים מסוימים ולא על כל הסוגים. רק בשלהי המאה ה-16, בעקבות המהפכה המדעית, החלו חוקרים לטעון כי אפקט השום פשוט אינו נכון, ומדענים בדור שאחרי זה כבר קבעו בוודאות שהאפקט אינו קיים והרעיון נקבר כהערת שוליים בספרי ההיסטוריה של המדע.

זה לא נדיר שרעיון מדעי שגוי שורד שנים רבות. למשל, התיאוריה בנוגע לכוחה המרפא של הקות דם על ידי עלוקות למגוון של מחלות. המיוחד באפקט השום הוא שבמשך כל השנים היה קל מאוד לבדוק אם הוא נכון, ובכל זאת הוא שרד כעובדה מדעית יותר מאלף וחמש מאות שנה. האם קיימים גם אצלנו רעיונות שגויים שאנו מקבלים ללא ערעור רק מתוך אמון עיוור? ייתכן מאוד שכן.

השבעה מעל הטבע. כשראיתי את טקס ההשבעה של הממשלה, התרגשתי מגודל הנס - יושבים במליאה כארבעים אנשים יראי ה' ברמ"ח ושס"ה ועוד לפחות עשרים שומרי תורה או מסורת, כך שרוב הנהגת המדינה היום, בפעם הראשונה מאז ימי החשמונאים, היא ברובה אנשים יראי שמיים. אפשר לומר בפה מלא "ושלח אורך ואמיתך לראשיה שריה ויועציה ותקנם בעצה טובה מלפניך". מה יש לומר? זה מעל הטבע. וכמו שכתבה נעמי שמר: "הללויה יום יום ואיזה פלא / הללויה לחג שלא נגמר / יש לי יום יום חג". אבל האמת היא שהחג האמיתי נמצא בדברים הקטנים והיומיומיים וגם באירועים הגדולים, כמו הרגע שבו הוא מסתכל בעיניה והיא בעיניו והוא שואל: "התינשאי לי?"

איור: עדי דוד

בשעה חמש נודע לנו שהוורט הפך ב"ה לאירוסין באותו ערב. אחד הבנים סידר את האולם, כולל שולחנות וכיסאות ומחיצות. אחת הבנות קרצפה את המטבח לקראת הורי החתן והגישה פירות ופיצוחים שקנתה חיש מהר. אחד הופקד על הזמנת האוכל הטעים משער בנימין, השנייה אספה משם את האוכל, השלישית הכינה מרקים ואחרת הביאה עוגות

אישה דעתה כלה. לטקס הזה מתכוננים ימים ולפעמים גם שבועות. החברים מארגנים הפקה מושלמת. ואז בפינה קסומה בטבע הוא כורע ברך ושואל אותה בעיניים כלות: "התינשאי לי?" והיא משיבה בחיוב, בעיניים כלות עוד יותר, שהרי אישה - דעתה כלה... ואז הוא מוציא מכיסו קופסה קטנה ונותן לה טבעת, וכמובן שהכול מצולם ומשודר. אין נסתר מנגד עיני הרשת. הצעת הנישואין שאמורה להיות רגע אינטימי, בארבע עיניים, הופכת למופע שבו החתן והכלה הם שחקנים שמנסים להצטלם טוב כדי להרשים את החברה.

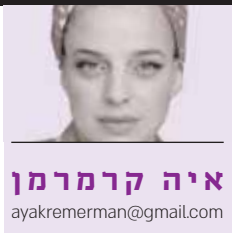
הטקס התיאטרלי ההוליוודי הזה הוא לא ממש כוס התה שלי. אולי הוא נחשב אפילו לחוקת הגויים. ואולי יש גם בטקס הזה חשש לקידושין, למרות שהחתן בסך הכול מצהיר על רצונו להתחתן בלי להגיד את המילים "הרי את מקודשת". אני מעדיפה את הוורט הקלאסי עם מסיבת האירוסין שבאים למסד את הקשר באמצעות מפגש של המשפחות, דברי תורה ואיחולים וברכות הדדיים.

אירוסין בתוך שעתיים. אנחנו אנשים של הרגע האחרון, אני במיוחד. לכל מבחן למדתי ממש בשעת השי"ן, ולכל משימה אני מתארגנת בוריזות יתרה כשיש לי דד-ליין מול העיניים. אבל הפעם שברנו שיא גינס: הצלחנו לארגן אירוסין לבתנו, אחת מבנות הזקונים, בתוך שעתיים.

בשעה חמש נודע לנו שהוורט הפך ב"ה לאירוסין. בשעה שש וחצי נסגר עם אולם האירועים ליד הכולל ביישוב, שהיה פנוי אבל לא מסודר. אחד הבנים סידר אותו מאל"ף ועד תי"ו, כולל שולחנות וכיסאות ומחיצות. אחת הבנות קרצפה את המטבח לקראת הורי החתן והגישה פירות ופיצוחים שקנתה חיש מהר. אחד הופקד על הזמנת האוכל הטעים משער בנימין, השנייה אספה משם את האוכל, השלישית הכינה מרקים ואחרת הביאה עוגות. היה מי שהכין שיר ארוך עם חידודי לשון וצחוקים ואיחולים לזוג הצעיר ואחד קנה את הצ'ופרים. הנכדות היו מוכנות עם ריקוד מיוחד לכלה, והאבות והחתן שלפו דברי תורה בנושליםטיות כאילו היו להם ימים ארוכים כדי להכין אותם. והשמחה הייתה מושלמת!

האקתון משפחתי. עבודת הצוות הספונטנית של אחי הכלה האוהבים היא דוגמה מצוינת להאקתון. האקתון הוא אירוע של יזמות המבוסס על חוכמת ההמונים, שבו מתחלקים לקבוצות חשיבה שמולידות המצאות פורצות דרך. האקתון נמשך בין כמה שעות לכמה ימים. ההאקתונים עשויים להתמקד בהשגת מגוון מטרות: פיתוח תוכנה חדשה או השלמת תוכנה קיימת, יצירת קהילה סביב תחום מסוים, בניית תדמית לארגון עצמו או לאחד ממוצריו, מציאת מענה לאתגר שהארגון מתמודד עמו ועוד. בהאקתון בדרך כלל אין הרצאות פרונטליות כי אם עבודת צוות בקבוצות ייעודיות.

אבל זה לא מתאים לכל משפחה. במשפחות מסוימות יש הורות של הליקופטר וההורים חולשים על הכול. אבל יש הורות שמתבססת על חוכמת הדשא, כאשר ההורה והילד מתחברים במישור אחד, הורות שמאפשרת דיונים כמו במערכת האקדמית אמיתית. בדיונים הללו מוצגות יוזמות, משתמשים בחוכמת ההמונים (גם משפחה בינונית ומעלה היא כבר המון קטן), מתקיימות קבוצות חשיבה ומועלים רעיונות, מוצאים

איה קרמרמן
ayakremerman@gmail.com

בקליפת אגו

בתום חלוקת השלל הפוליטי, חבר הכנסת מן השורה מקיים שיחה צפופה עם האגו שלא מרוצה מהתוצאה, אבל ביחד הם מגיעים למסקנות מפתיעות

ח"כ: היי.

אגו:

ח"כ: הלו? אגו? אני לא שומע אותך. אתה שומע אותי?

אגו:

ח"כ: אתה צלצלת אליי, אז תתחיל לדבר או שאני מנתק.

אגו: אני עושה לך טיפול בשתיקה. אני כועס.

ח"כ: על מה עכשיו?

אגו: ראית את התמונה של כל השרים אצל הנשיא?

ח"כ: כן. ראיתי בחדשות.

אגו: זו בדיוק הבעיה, שראית בחדשות. תסביר לי, איך אנחנו לא

שם? היינו אמורים להיות בשורה הראשונה, במכובדים! ואתה אומר לי

שראית בחדשות. אנחנו לא מתביישים בעצמנו?

ח"כ: אתה באמת כועס.

אגו: כועס? ברור, והעובדה שאתה לא כועס עוד יותר מטריפה אותי.

שלושים שרים! כמה קיבלו גם שר כפול. חלק קיבלו רוטציה, אבל מה

אכפת להם, הם בכל מקרה בתמונה. ואנחנו? כלום! איזה ביזיון. הרגת

אותי, איזה פרצוף יהיה לי מחר במזנון הכנסת?

ח"כ: אתה יודע, יש דברים שהם יותר חשובים מלקבל תפקיד.

המשא ומתן הקואליציוני היה נראה כמו ביזיון. נראינו כמו להקת

צבועים סביב שאריות זברה, וזה אחרי שהאריות סיימו איתה. ממשלה

שאפשר היה להקים בשבוע לקח לתפור חודשיים. נראה לך שאני אקח

חלק בסחבת הזאת? לא בשביל זה הגעתי לפוליטיקה.

אגו: איפה החבאת את המצלמה? אתה עושה לי פספוסים? איפה,

איפה יגאל שילון?

ח"כ: אין יגאל שילון ואני לא עובד עליך.

אגו: אז מה אתה מבלבל את השכל? פתאום הפכת להיות צדיק? כל

הצדיקים עם הכיפות קיבלו תפקידים. רק אתה קדוש? רק אתה נהיית

ותרן פתאום?

ח"כ: אתה יודע מה? כן. לפעמים צריך לוותר. איך הרב שטיינמן

זצ"ל אמר? אף פעם לא ראיתי מישוה מפסיד מלוותר.

אגו: טמבל. אתה הפסדת! איזה תפקיד קיבלת? תזכיר לי? אה,

כלום. שום תפקיד. כי הפסדת לאלה שלא ויתרו.

ח"כ: נראה לי שאתה שוכח, אולי כי אני שוכח את זה, אבל יש פה

מדינה שצריכה שנתחיל לעבוד בשבילה. המדינה קצת יותר חשובה

מהתפקיד שלי.

אגו: ואיך בדיוק תנהל אותה מהמליאה? איך? אתה שחקן זוטר

במקרה הטוב.

ח"כ: אין תפקידים קטנים, יש רק שחקנים קטנים.

אגו: אין תפקידים קטנים? הצחקת אותי. איך אתה משווה בין להיות

חבר כנסת ובין להיות מישוה מכובד כמו שר, יושב ראש ועדת משוה

עם מלא כסף בקופה. רוצה להשפיע? שם משפיעים.

ח"כ: אתה מדבר כמו היצר הרע שהיה פה בביקור לפני שבועיים.

אגו: מה הוא אמר?

ח"כ: שבשום פנים ואופן אסור לי לוותר על תיק בכיר. שמגיע לי.

אגו: נו, זה מבין עניין.

ח"כ: אמרתי לו שהוא צודק.

אגו: אז תסביר לי איך התגלגלנו למצב שלא קיבלת שום תפקיד?

ח"כ: כי אז היצר הטוב התקשר.

אגו: אל תקשיב לאף מילה שלו. הוא תמיד מפיל אותך בסוף.

ח"כ: הוא אמר לי שאסור לי להקשיב ליצר הרע, שאני צריך לזכור

למה הלכתי לפוליטיקה.

אגו: בשביל הכבוד.

ח"כ: לא.

אגו: היעצים והעוזרים.

ח"כ: לא.

אגו: הלשכה, המכונניות, המשכורת, הפנסיה, הפגרות הארוכות?

ח"כ: מצטער לאכזב אותך.

אגו: אתה באמת מאכזב. תגיד לי את האמת: לא כיף שלכל מקום

שאתה נכנס מכבדים אותך, מוריינים אותך, אתה פותח מהדורות חדרות,

השם שלך מוזכר בכל העיתונים? לא נותן הרגשה ששיחקת אותה?

ח"כ: מרגיש מדהים.

אגו: נו?

ח"כ: נו מה?

אגו: עם שלושים שרים, אלף סגנים ולפיד, שחושב שנאומים של

ראש אופוזיציה הם טור בידיעות אחרונות, נראה לך שאותך, ח"כ

פשוט, יראיינו? אתה לא מבין? הפסדת את כל הכוח שלך! במקרה

הטוב קלמן וליברמן יצלצלו שתמלא להם חור בשידור בין תשע

ועשרים לפרסומות. מה אתה? אתנחתא קומית?

ח"כ: אז בעיניך עשייה של חבר כנסת לא שווה?

אגו: אני לא מבין. מישוה מצותת לנו?

ח"כ: אני חבר כנסת. אתה יודע כמה עולה לצותת? לא מבזבזים עליי

משאבים.

אגו: הנה אנחנו חוזרים לשורש הבעיה. אתה רק ח"כ. איך אני אמור

להראות את הפנים שלי במשכן האגואים החשובים למעלה? איזה

בושות.

ח"כ: עושים לך בעיות?

אגו: כן, נו. האגו של סמוטריץ' השתלט על המתחם. חושב שהוא

יכול לנהל את העניינים.

ח"כ: צודק.

אגו: בטח צודק. יודע למה? כי הוא לא ויתר. לא ידע אם להחליט עץ

או פלי, בסוף הלך על שניהם והשתלט על שני משרדים.

ח"כ: תקשיב, אגו. אני חושב שאנחנו צריכים לעשות שיחה. נראה

לי שעלה לך יותר מדי לראש.

אגו: תגיד לי אתה. הלכת לבר מצוות, התראיינת כמו חייל עם

מסרים שכתבו לך, נישקת תינוקות והיית בחוגי בית. לא מגיע לך

משהו יותר מכובד?

ח"כ: מגיע.

אגו: ואני יודע, אתה בעצם רוצה לעשות טוב. שנינו יודעים

שיש לך את היכולות לעשות טוב.

ח"כ: תודה, זה בדיוק העניין. אתה מחניף לי.

אגו: לא מחניף, אומר דוגרי. יש לך כבר ניסיון, הרבה יותר מח"כים

אחרים. בטוח יותר מאלה החדשים שהולכים להתגלח על כולנו.

בשביל המדינה אתה צריך להיות בכיר, משפיע, בעל כוח. בשביל

לעזור. לא בשביל עצמך.

ח"כ: חכה, יש לי ממתנה.

ח"כ: חזרתי. אתה עדיין שם?

אגו: כן, אפילו שייבשת אותי דקה.

ח"כ: זה היה היצר הטוב. הוא אמר שאתה מסבן אותי יפה כדי

שאני אעשה בלגן. אמר שגם כחבר כנסת אני יכול לפעול לטובת הכלל.

שיהיה לי שקט לעזור לאחרים ולזכור למה אני בפוליטיקה. ציטט את

פרנסיס בייקון: "בעלי עמדות גבוהות הם עבדים בשלושה פנים: עבדים

למושל עליין, עבדים לכבוד ועבדים לעיסוקיהם". נמאס לי להיות עבד.

אגו: הוא מצטט אדם עם שם של אוכל מטוגן שגורם להתקפי לב

וצרבת. רוצה משפט אחר של בייקון? "אנחנו נולדים, אנחנו מתים,

ובניניהם מוטב שנעשה כמה דברים". אילו דברים חשובים אתה יכול

לעשות מהמליאה, חוץ מלנשנש את הסוכריות של אמסלם? אין מצב

שאתה מנסה לתפור איזו קומבינה?

ח"כ: נשמה, איחרת את הרכבת.

אגו: אתה איחרת את הרכבת, אבל אני משלם את המחיר. אפילו

האגו של סילמן מסתכל עליי מלמעלה.

ח"כ: אתה יודע מה? לא בא לך להיות ח"כ? רוצה קומבינה וכבוד?

מה דעתך שנלך להיות שגריר?

אגו: אני מת על פררו רושה. איפה בא לנו? פריז? זה מצטלם טוב

באינסטה וההיא עוזבת.

ח"כ: עם הקרואסונים שם, עדיף הסוכריות של אמסלם.

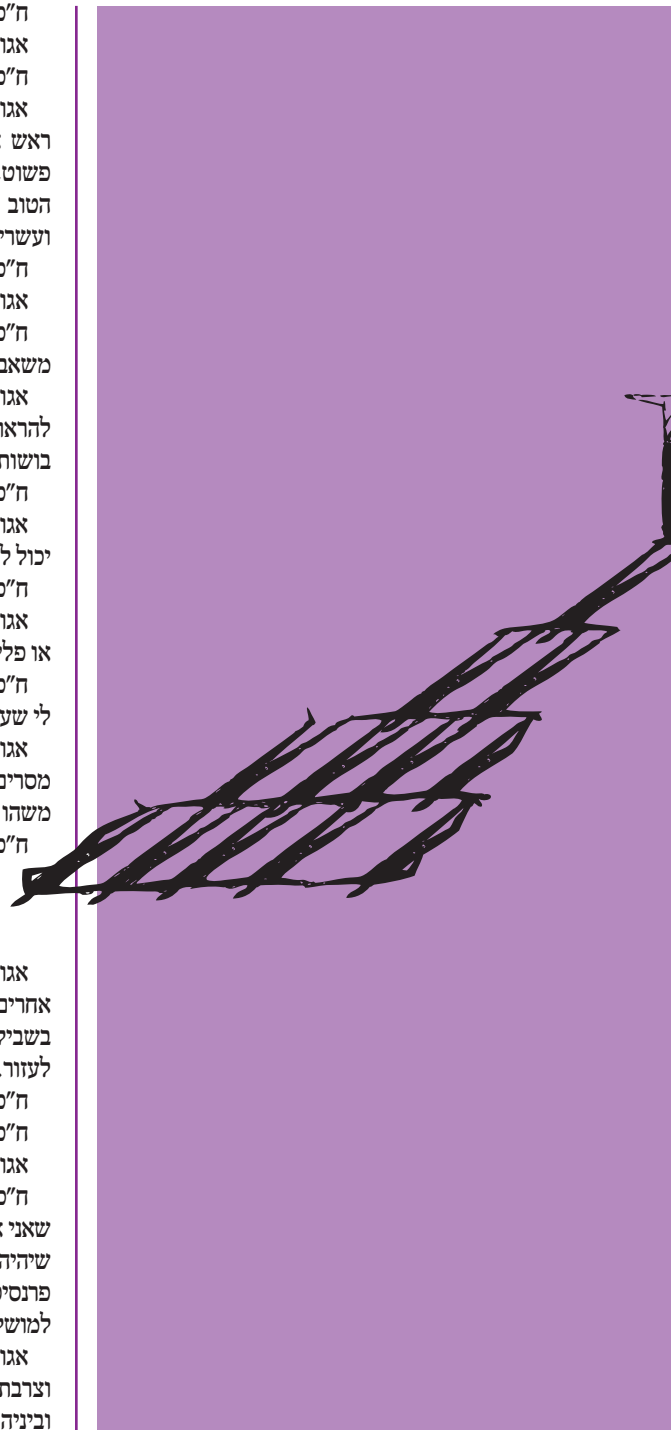
אגו: קונסול בניו יורק?

ח"כ: נראה לך? פחד אימים.

אגו: הרחובות?

ח"כ: מה פתאום. מאיה ורטהיימר עם החצי מיליון עוקבים שלה. אני לא

מעז להתחרות איתה על טריטוריה. זה קרב אבוד מראש. עדיף להיות ח"כ. ●

ח"כ: זה היה היצר הטוב. אמר שגם כחבר כנסת אני יכול לפעול לטובת הכלל. שיהיה לי שקט לעזור לאחרים ולזכור למה אני בפוליטיקה. ציטט את פרנסיס בייקון: "בעלי עמדות גבוהות הם עבדים בשלושה פנים: עבדים למושל עליין, עבדים לכבוד ועבדים לעיסוקיהם". נמאס לי להיות עבד

לוויתן הפרויקט הלאומי

משפיעות על איכות האוויר

הגז הטבעי שעובדות ועובדי אסדת לוויתן מפיקים,
מאפשר לכולנו להנות מאוויר נקי ובריא יותר